

SAKU SÕNUMID

Saku valla leht

www.sakuvald.ee

1. MÄRTSIL ELAS SAKU VALLAS 12 213 INIMEST

Saku vald tunnustas
ja tänas

Lk 2

Kuidas Saku kodud
soojaks saavad?

Lk 15

Sotsiaaltöö
uurimispäevad tõid
fookusesse dialoogi

Lk 16

Maailmaharidusnädal
koolis pakkus arutelusid,
ideid ja lootust

Lk 18

Roundnet – 360 kraadi
põnevust peatselt
ka Sakus

Lk 29

Saku vald tunnustas ja tänas

Saku Sõnumid

Pidulikul iseseisvuspäeva kontsertaktusel anti üle Saku valla teenetemärgid ja tänukirjad. Saku valla aasta tegu 2025 kuulutati välja kümendat korda, selle valisid valla elanikud kolmeteistkümne ettepaneku seast.

Teenetemärgide – kuldmärk, hõbemärk ja vapimärk – andmise aluseks võib olla nii pikaajaline töö kui ka looming, mis on andnud püsiva ja olulise panuse kultuuri, majanduse või muu valdkonna arendamisele Saku vallas.

Tänukiri antakse inimesele, kes on toetanud valla või koostöös vallaga organiseeritud sündmust, edukalt esinenud Saku valla korraldatud konkursil või muul viisil esindanud või toetanud valda.

SAKU VALLA KULDMÄRK

ENE LODDES

Kümme aastat on ta vedanud koduloo andmebaasi sakulugu.ee arendamist, koondades sinna suure hulga materjale ning muutes Saku ajaloo kõigile kättesaadavaks ja korrastatuks. Saku valla 160. aastapäevaks ilmunud „Saku valla ajaraamatu“ sisuline toimetamine nõudis Enelt sügavat kohaliku ajaloo tundmist, suurt analüüsivõimet ning väga põhjalikke tööd autorite ja allikatega. Tulemuseks on sisukas, faktitipne ja usaldusväärne teos.

SAKU VALLA HÕBEMÄRK

MARIKA LIIVIK

Alates 1997. aastast on ta panustanud lasteaia arengusse nii õpetaja kui õppejuhina, mängides olulist rolli uute rühmade käivitamisel ning ühtse ja toimiva kollektiivi kujundamisel. Tema eestvedamisel on järjepidevalt arendatud väärtuspõhist ja lapsest lähtuvat kasvukeskkonda. Marika on olnud oluline koostööpartner projektides ning ka praktikajuhendaja tulevastele õpetajatele.

ANNELI-THEA HÄGGBLOM

Silmapaistev kogukonna eestvedaja, kes on märkimisväärselt panustanud valla arengusse. Oma igapäevatoos vastutab ta spordikeskuse välirajatiste arendamise eest. Anneli-Thea on aktiivselt osalenud kohaliku elu kujundamises nii volikogu liikme kui sotsiaalkomisjoni juhina. Ta on panustanud piirkonna elujõulisusse, turvalisusse ja koostöövõrgustike tugevdamisse, tegutsedes ka vabatahtliku päästjana ning kriisivalmiduse edendajana.

MARJE KASELAID

Saku Gümnaasiumi pühendunud ja silmapaistev klassiõpetaja, kes on ligi 40 aastat toetanud õpilaste arengut ja kujundanud toetavat klassikultuuri. Väga oluline on tema roll rahvatantsu edendajana – nii ainekava arendamisel kui ka rahvatantsurühmade juhendamisel. Marje käe all on kasvanud mitu põlvkonda tantsijaid, kelle teekond on viinud maakondlikele ja üleriigilistele tantsupidudele ning rahvusvahelistele lavadele.

SAKU VALLA VAPIMÄRK

KAIRE LOONURM

Pühendunud klassiõpetaja, kes kujundab õppimiseks turvalise ja iga õpilase arengut toetava keskkonna. Ta on aastaid juhendanud 1. ja 2. klassi andekate õpiringi, korraldanud 1. kooliastme ainenädalaid ning panustanud algõpetuse koostöökoja ettevõtmiste ettevalmistamisse.

MARET RINNE

Alates 2012. aastast on ta kujundanud Saku Gümnaasiumi noorte matemaatika-teadmisi. Lisaks on ta panustanud kooli õppekava arendamisse mitme valikaine ainekava koostajana ning laia matemaatika ainekavade arendamise koordineerijana. Tema juhendamisel on saavutatud silmapaistvaid tulemusi aineolümpiaadidel.

JOHANNES PALDROK

Alates 2016. aastast on ta panustanud valla turvalisusse vabatahtliku päästjana ning viimastel aastatel ka vabatahtliku päästekomando juhatuse esimehena. Sihikindla eestvedamise tulemusel on komando arenenud üheks Eesti aktiivsemaks ja professionaalsemaks vabatahtlikuks päästemeeskonnaks.

ALO PÄHN

MTÜ Saku Priitahtlikud Priitsimehed vabatahtliku päästekomando aktiivne liige alates 2013. aastast. Endise kutselise päästjana on ta järjekindlalt panustanud, et komando professionaalsed teadmised, oskused ja tööpõhimõtted oleksid rakendatud parimal võimalikul tasemel. Tema eestvedamisel saavutati vabatahtlike arvestuses esikoht 2023. ja 2025. aastal üleriigilisel päästjate kutsemeisterlikkuse võistlusel.

MERIT UDUSALU

Tema eestvedamisel on kujunenud tugev ja süsteemselt HEV-õppijaid kaasav kool. Ta seisab järjekindlalt positiivse ja toetava õpikeskkonna eest, mis arendab koostööd perede, kogukonna ja kohaliku omavalitsusega. Ta panustab aktiivselt hariduspoliitika kujundamisse ja koolielu arendamisse. Tema töö on märgatavalt tõstnud nii kooli kui ka kogu valla hariduse taset.

Foto: Merilin Piirsalu

MAIE ADAMSON

Harjumaa aasta õpetaja 2023 finalist lasteaiasõpetaja kategoorias. Oma tööd teeb ta nagu suurt maalritööd – märkamatult, kuid meisterlikult, muutes iga lapse lasteaiaelu värvikaks ja põnevaks. Ta tuleb loomuliku kergusega toime nii muukeelsete kui ka erivajadustega laste toetamisega.

PILLE SASMIN

Alates 2001. aastast on ta töötanud sekretärina Saku Vallavalitsuses näidates silmapaistvat kohusetundlikkust, täpsust ja professionaalsust. Tema korrektsus, usaldusväärsus ja abivalmidus on taganud sujuva ning tõrgeteta asjaajamise.

LEEVI KAUSTEL

Alates 1993. aastast on ta töötanud muusikaõpetajana lasteaias Päikesekild. Ta on paljude lasteaias traditsiooniliste ürituste, sealhulgas laulu- ja tantsupidude eestvedaja ning arendab laste muusikalist ja loovat andekust, ühendades tegevused mänguliselt teiste ainevaldkondadega ning arvestades iga lapse individuaalsust.

MAIE LIPSO

Ta on Saku Vallavalitsuse töötaja 2001. aastast. Ta kannab endas vallavalitsuse ajalugu maakorralduse, ehituse ja planeerimise valdkonnas ning on olnud keskne tegija ehitusalase arhiivi üleshitamises. Tema panus kajastub ka vallale kuuluvates tänavates: paljude tänavanimede valik ja heakskiit on tema töö tulemus. Lisaks on tegemist erakordselt abivalmis

ja positiivse inimesega, kelle kohalolek teeb tööpäevad meeldivamaks ning innustab koostööd.

MERIKE-MELAINE KUIMET

Ta on töötanud raamatupidaja-kassapidajana Saku Vallavalitsuses üle 30 aasta. Tema põhivaldkond on palgaarvestus, mis nõuab põhjalikku seaduste tundmist ja pidevat täpsust. Tänu tema hoolikale tööle on üle 500 valla töötaja palgad, puhkusetasud ja hüvitised alati õigel ajal korrektselt arvestatud ja välja makstud.

MARJE KARNER

Ta on töötanud Kiisa raamatukogus raamatukoguhoidjana 25 aastat. Alalise positiivse suhtumise ja kohusetundlikkusega on ta hinnatud kolleeg ning paljude külastajate lemmik. Ta püüab alati leida lahendusi – olgu selleks vajaliku raamatu leidmine või abi e-teenuste kasutamisel. Kolleegina on ta usaldusväärne ja toetav, alati valmis abistama ja teadmisi jagama.

ENELYMEHO

Ta on inimene, kelle panus kogukonna turvalisusse ja heaolusse on igal sammul märgatav. Tema rahustav ja usaldust tekitav kohalolu, rahulikkus ning professionaalsus teevad temast kogunud ja toetava politseiniku. Eriti hinnatud on tema töö noortega, samuti teeb ta suurepäraselt koostööd koolide ja kogukonnaga.

SAKU VALLA TÄNUKIRI

Elen Jahimaa

Saku valla täiskasvanuhariduse kättesaadavuse, väärtustamise ja kvaliteedi tõstmise eest.

Jaanus Tiit

Ettevõtte Green Forest OÜ panuse eest Eesti keskkonnateadlikkuse kasvu tõstmise.

Mihhail Partus

Pikaajase, kvaliteetse ja kliendisõbraliku kingsepa teenuse pakkumise eest Saku vallas.

Kontsertaktusel lõi piduliku meeleolu Tallinna Politseiorkester

Foto: Mihkel Leis

Piret Algo

Pikaajalise ja tulemusliku töö eest Kodutütarde ja Noorte Kotkaste juhendamisel Saku vallas.

Riin Fingling

Kokkuhoidva ja ühtse tugimeeskonna loomise, tugisüsteemi arendamise ja HEV-õpilaste sihipärase ning süsteemse toetamise eest nii Saku Gümnaasiumi siseselt kui valla tasandil koostöövõrgustiku liikmetega.

Vello Luide

Pikaajalise ja pühendunud tööpanuse eest AS-s Saku Maja ning panuse eest Saku valla soojusmajanduse arengusse.

Kalle Iljas, Karl-Johan Maitus ja Terli Rüütli

Saku vabatahtliku päästekomando vabatahtliku päästjana Saku valla ohutusse ja turvalisusesse panustamise eest.

Andris Lokna, Lauri Matzen ja Veiko Aunapuu

Saku vabatahtliku päästekomando

meeskonna liikmena, Päästeameti kutsemeisterlikkuse võistlusel, vabatahtlike arvestuses „Vabatahtlik eliitkomando 2025“ tiitli saavutamise eest.

Bussiootepaviljonide uus kujundus – Saku Vallavalitsus

Kajamaa Kooli kolimine Sakku – Saku Vallavalitsus

Pepco poe avamine Sakus – Pepco Group

AASTA TEGU

Foto: Mihkel Leis

Kooli- ja spordikompleks TÄPP – Saku Vallavalitsus

2.–5. koht:

Saku mõisa tegevuste taaselustamine – OÜ Dreamlandia

AASTA ETTEVÕTE

Osühing ROCCO

Pikaajalise ja usaldusväärse kulinaaria-ettevõtte kujundas Rocco üle 30 aastakohaliku elu, pakkus tööd mitmele põlvkonnale ning oli oluline osa kogukonna identiteedist. 2025. aasta sulgemise eel toimunud noorte algatus kinnitas ettevõtte tugevat emotsionaalset tähendust ja mõju, mis ulatus kaugemale pelgalt majandustegevusest.

Karikatuurid joonistas Kuulo Vahter
Esikaane foto: Mihkel Leis

Saku kooli- ja spordikompleks pälvis kolm kõrget arhitektuuriauhinda

ANNIKA KUBJA | kommunikatsioonijuht

Veebruaris jagati 2025. aasta arhitektuuripreemiaid ja tunnustati parimaid arhitektuuriobjekte ja -loojaid.

Eesti Kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapital, Eesti Arhitektide Liit, Eesti Sisearhitektide Liit, Eesti Maastiku-architektide Liit ja arhitektuuriajakiri MAJA premeerisid tänava kokku 17 laureaati – Eesti arhitektuurivaldkonna väljapaistvamate saavutuste ja teoste autoreid. Kokku esitati arhitektuuri-preemiatele 166 tööd.

Eesti Arhitektide Liidu Arhitekti aasta-preemia pälvis Saku Gümnaasiumi põhikooli õppehoone ja spordikeskus.

Arhitekti aastapreemia žürii, Briti arhitekti ja kriitiku Sam Jacobi sõnul oli kohale saabudes raske uskuda, mis ta silme ees lahti rullub – õppehoone kõrval suursuguse žestina laiumas ringjas siseõu, mille kohal dramaatiliselt kõrguv kolmnurkne puidust varikatus. Selgus, et too suuremeelne žest – osalt agoraa, osalt mänguväljak, kuid tervenisti kollektiivne – on osa suuremast kompleksist, mille sportlikele tegevustele mõeldud väiksem osa hõlmab nii uisuplatsi kui ka kergejõustikuareeni ja jalgpalliväljakut. Need struktuurid kujundavad, ühendavad ja tervitavad ning seeläbi moodustavad positiivse füüsilise ja sotsiaalse suhte kogukonnaga, keda kool teenindab.

Nii saabki kooli arhitektuuriga otseselt vältendada, et noorukitele mõeldud paik on alevikus kesksel kohal ja järelkult on ka noored kogukonna elus tervikuna kesksel kohal. See projekt on suurepärase näide, kuidas arhitektuur saab luua erakordset ühiskondlikku väärtust.

Eesti Kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapitali peapreemia pälvisid Salto arhitektid – ruumiloojad, kes kvaliteedi arvelt kompromisse ei tee.

Mõlemas Salto arhitektide preemiale kandideerinud töös – Tallinna Linnateatris ning Saku Gümnaasiumi põhikooli õppehoones ja spordikeskuses – tuleb ilmekalt esile autorite võime luua head ja huvitavat ruumi, mis on ühtaegu selge ja vaheldusrikas. Loomingulise kollektiivina iseloomustab Saltot suur pühendumine, soov saavutada ruumiliselt parim lahendus. Nad arvestavad asukoha ja kultuurikontekstiga ning lisavad sinna alati midagi isikupärast, ootamatut. Salto arhitektide loomingus torkavad silma väärtused, mis aitavad siduda igapäevase kasutuse ja logistilise selguse ilusaks, orgaaniliseks tervikuks.

Eesti Kultuurkapitali sisearhitektuuri-preemia pälvis Saku Gümnaasiumi põhikooli õppehoone ja spordikeskus.

Saku alevik on saanud avara, esteetiliselt

elamust loova ning ajas kestva koolihoone. Ruumilahenduselt on see silmatorkavalt kaunis uus koolimaja, kus arhitektuur ja sisearhitektuur toetavad teineteist igal tasandil. Väliselt võrdlemisi vaoshoitud, üllatab hoone oma sisemise selge ruumi-jaotuse ja väljapeetud interjööri. Nii klassiruumid, grupitöö alad kui ka läbikäiguruumid on omavahel loogiliselt ja nutikalt seotud.

Saku Gümnaasiumi põhikooli õppehoone ja spordikeskus

Sisearhitektid: Gerly Vaikre, Mariel Tõld, Pille Lausmäe-Lõoke (Pille Lausmäe SAB)
Arhitektid: Ralf Lõoke, Maarja Kask, Kerstin Kivila, Ragnar Põllukivi, Margus Tamm, Helina Laborde, Martin McLean (Salto arhitektid)
Maastikuarhitekt: Maarja Gustavson (Polka)

Salto arhitektide kommentaar

„Selle projekti õnnestumise üks aluseid oli kõikide osapoolte – tellija, arhitektide, sisearhitektide, inseneride, maastikuarhitektide ja ehitaja koostöö ja arusaam, et heade asjad tegemine nõuabki kõigilt rohkem pingutamist ja võtab aega, vajab mõnikord keerulisi otsuseid ja partnerite usaldamist.

Hea terviku puhul ei ole oluline ainult hoone välimus, vaid ka esmapilgul nähtamatud ruumilised ja logistilised otsused. Suurepärase näide on kasvõi ühiselt välja töötatud parkimislahendus ja teenindava transpordi suunamine hoovialalt hoone põhjaküljele, mida me ei oleks suutnud teostada ilma valla abita.

Et uus koolikompleks oleks veelgi orgaanilisemalt seotud keskuslaga ning sisehoov saaks kasutada kogu oma ruumilist ja ühiskondlikku potentsiaali, soovime omalt poolt Sakule edu ka promenaadi projekti lõpule viimisel, mis koos juba valminuga tõstaks avaliku ruumi kvaliteedi hoopis uuele tasandile.“

Foto: Tõnu Tunnel

Vallavalitsuse korraldused

MERILIN PIIRALU | toimetaja

17. veebruar

- Saku Muusikakooli direktor Tauno Valdna andis ülevaate Saku Muusikakooli tegevusest.
- Kinnitati mittetulundusliku tegevuse toetusfondi jaotus 2026. aastaks.
- Otsustati eraldada Saku valla 2026. aasta eelarvest mittetulundusliku tegevuse toetusfondist tegevustoetust.
- Otsustati eraldada MTÜ Väike Metsanurga Selts projektile „Metsanurga murutraktor“ kaasfinantseerimise toetust.
- Anti Spordiklubi Saku Petanque MTÜ-le petangiväljaku rajamiseks ja kasutamiseks tasuta kasutada Sakus Nurme 27 kinnistu osa.
- Otsustati osutada lapsehoiuteenust sügava puudega lapsele MTÜ Männirahu Möttemaja poolt; abivajavale isikule ja tema lastele vaimse tervise teenusena kuni kümme pereteraapia seansi MTÜ Ojaveere poolt; abivajavale lapsele vaimse tervise teenusena kümme psühholoogilise nõustamise seansi MTÜ Eriliste laste varajase toetamise keskus A-akadeemia poolt ning abivajavale lapsele vajaduspõhist turvakodu-teenust Tallinna Laste Turvakeskuse Männi turvakodus.
- Otsustati osutada isikule väljaspool isiku kodu osutatavat ööpäevaringset üldhooldusteenust.
- Määrati abivajavale isikule muudel põhjendatud juhtumitel makstav toetus.
- Anti projekteerimistingimused põllumajandushoone ehitusprojekti koostamiseks aadressil Varsakabja, Kurtna küla; üksikelamu ehitusprojekti koostamiseks Maasoola tee 2, Kiisa alevik ning Pärna tn 15, Saku alevik.

3. märts

- Eraldati üksikisiku toetust spordi- ja kultuurivaldkonnas.
- Otsustati anda kokkuleppel tööandjaga lasteaia direktorile, õppejuhile ja tugiteenuste koordineerijale täiendavaid tasulisi puhkusepäevi kuni seitse kalendripäeva aastas.
- Kinnitati alates 1. märtsist 2026 Saku Päevakeskuse töötajate koosseis.

- Otsustati osutada tugiisiku teenust raske puudega ja puuduva töövõimega isikule ning kahele puudega lapsele.
- Määrati Saku Vallavalitsuse eeskostel olevale lapsele ning kahele abivajavale isikule muudel põhjendatud juhtumitel makstav toetus.
- Otsustati osutada isikule võlanõustamisteenust MTÜ Võlanõustajad poolt.
- Anti projekteerimistingimused põllumajandushoone ehitusprojekti koostamiseks aadressil Muusa, Üksnurme küla; üksikelamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks aadressil Seene, Üksnurme küla; üksikelamu ehitusprojekti koostamiseks Ilmarise tee 48, Metsanurme küla ja Kellukese põik 16, Kasemetsa küla ning aiamaa laiendamise ehitusprojekti koostamiseks Roobuka põik 2, Roobuka küla.

10. märts

- Nõustuti keskkonnaloa andmise otsuse eelnõudega, milles AS Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus taotles tähtajalist keskkonnakaitseluba jäätmete taaskasutamiseks Saku jäätmejaamas perioodil 01.04.–31.05.2028.
- Nõustuti keskkonnaloa taotlusega, milles ImpactPCB OÜ taotles tähtajatut keskkonnakaitseluba tavajäätmete käitlemiseks aadressil Üksnurme tee 8/3, Saku alevik.
- Otsustati eraldada mittetulundusliku tegevuse toetusfondist projektitoetust spordivaldkonna, kultuurivaldkonna ning muu tegevusvaldkonna projektidele.
- Otsustati osutada isikule väljaspool isiku kodu osutatavat ööpäevaringset üldhooldusteenust.
- Määrati Saku Vallavalitsuse eeskostel olevale noorele muudel põhjendatud juhtumitel makstav toetus.
- Otsustati kompenseerida abivajavale lapsele kuni seitsme logopeedi seansi maksumus. Teenust osutab Sinu Logopeed OÜ.
- Otsustati osutada puudega lapsele lapsehoiuteenust. Teenust osutab Murzi Lapsehoid OÜ.
- Anti projekteerimistingimused üksikelamu ehitusprojekti koostamiseks Astra tee 60, Roobuka küla.

- Anti CaravanPark OÜ-le õigus paigaldada 30.03.–30.04.2026 treileril ühepoolne 3 × 6 m ning 18 m² suuruse pindalaga reklaam Saku alevikus Lepiku haljaku kinnistule ning Eesti Hobikrossiklubi MTÜ-le õigus 11.03.–13.04.2026 ning 14.09.–12.10.2026 paigaldada 2,5 m² × 1,5 m² suuruse pindalaga tugialusel reklaamid Saku alevikus Lepiku haljaku kinnistule.
- Saadi ülevaate veebruaris väljastatud ehitus- ja kasutuslubade kohta, kokku anti 4 kasutusluba ja 9 ehitusluba.

17. märts

- Otsustati osutada abivajavale isikule võlanõustamisteenust MTÜ Võlanõustajad poolt.
- Otsustati osutada isikule väljaspool isiku kodu osutatavat ööpäevaringset üldhooldusteenust.
- Otsustati kompenseerida abivajavale lapsele toetava teenusena mänguteraapia osutamine Hall Aju OÜ poolt.
- Kinnitati vallale kuuluvas hoones, Kurtna tee 21, Kiisa, hoone I korrusel asuvate ruumide üldpinnaga 46,3 m² kirjaliku enampakkumise tingimused ruumide üürile andmiseks.
- Anti MTÜ-le SPORDIKLUBI 100 avaliku ürituse korraldamise luba 22.03.2026 kell 9–15 toimuva avaliku ürituse „Linnaorienteerumise etapp – Saku“ korraldamiseks Saku aleviku vahel.
- Anti MTÜ-le Saku Korvpalliklubi korvpalli rahvaliiga kodumängu korraldamiseks 24.03.2026 kell 18–20 tasuta kasutada Saku Spordikeskuse võimla uue osa 1/3 pallimängusaalist.
- Kehtestati Gordoni Perekooli koolitustsükli omaosaluseks 40 eurot osaleja kohta.

Kõikide vallavalitsuse korraldustega saab tutvuda veebilehel
www.sakuvald.ee/dokumendiregister

Vallavolikogu

19. veebruari volikogu istungil osales 19 liiget, puudus kaks.

- Kehtestati rahvastikuregistri andmetel Saku vallas elavate õppimiskohustuslike laste õppimiskohustuse täitmise tagamise kord.
- Muudeti Saku Vallavolikogu 16.09.2021. a määruses nr 12 „Saku valla tunnustamise kord“ töötajate staažimärkide andmise põhimõtteid,

mille järgi antakse edaspidi esimene numbriga staažimärk 5-aastase tööstaaži täitumisel ning teise muudatusega anti vallavalitsusele pädevus tänukirja andmise korra kehtestamiseks.

- Muudeti Saku Vallavolikogu 18.06.2015. a määrust nr 8 „Saku valla põhimäärus“, täpsustades vallavolikogu aseesimeeste valimise korda.

DETAILPLANEERINGUD

Saku Vallavalitsuse 17.02.2026. a korraldusega nr 110 algatati detailplaneering (DP) ja anti lähteseisukohad Saku valla Kiisa aleviku **Kiisa raudteejaama maaüksuse osa ja lähiala** detailplaneeringu koostamiseks. Planeeritava ala suurus on ca 0,7 ha. DP koostamise eesmärk on maa-ala kruntideks jaotamine ja moodustatavale maaüksusele uue sihtotstarbe määramine, miljöövärtusliku Kiisa jaamahoone rekonstrueerimine ja sellele uue funktsiooni leidmine. Hoonesse on planeeritud äripinnad ja 1.korrusele kohaliku kogukonna ühistegevusi toetavad pinnad. Lisaks antakse DP-ga tehnovõrkude ja rajatiste, heakorrastuse, avaliku ruumi, haljastuse, liikluskorralduse ja parkimise põhimõtteline lahendus. Koostatav DP vastab Saku valla üldplaneeringule. DP algatamise hetkeks kogutud info põhjal ei ole vaja DP koostamise käigus teha täiendavaid uuringuid.

Saku Vallavalitsus võttis 3.03.2026. a korraldusega nr 133 vastu ja suunas avalikule väljapanekule Saku valla Üksnurme küla **Kaasiku maaüksuse osa ja lähiala** detailplaneeringu (DP). DP-ga moodustatakse elamu- ja transpordimaa krundid, määratakse hoonestusalad ja ehitusõigus kuni 9 m kõrguste üksik- ja kaksikelamute ning kuni 6 m kõrguste abihoonete ehitamiseks. Lisaks antakse tehnovõrkude ja rajatiste, heakorrastuse, avaliku ruumi, haljastuse, liikluskorralduse ja parkimise põhimõtteline lahendus. Planeeringuala suurus on ca 2,1 ha. DP on kooskõlas Saku valla üldplaneeringuga. Avalik

väljapanek toimub **13.04. – 27.04.2026** Saku vallamajas ja Saku valla kodulehel.

Saku Vallavalitsus võttis 10.03.2026. a korraldusega nr 148 vastu ja suunas avalikule väljapanekule Saku valla Saku aleviku **Sarapuu tn 3a maaüksuse** detailplaneeringu (DP). DP-ga jaotatakse olemasoleva hoonestusega Sarapuu tn 3a maaüksus kaheks elamumaa krundiks ja määratakse ehitusõigus üksikelamu ja abihoonete ehitamiseks. Hoonete suurim lubatud kõrgus on elamul kuni 9 m ja abihoonetel kuni 6 m. Planeeringuala suurus on 2501 m². DP on kooskõlas Saku valla üldplaneeringuga. Avalik väljapanek toimub **13.04. – 27.04.2026** Saku vallamajas ja Saku valla kodulehel.

Saku Vallavalitsus kehtestas 10.03.2026. a korraldusega nr 149 Saku valla Saku aleviku **Kivinuka tn 13 maaüksuse** detailplaneeringu (DP). DP-ga määratakse krundil hoonestusala ja ehitisealune pind kuni 20% maaüksuse pinnast, mis on kokku 483 m². Krundi suurim lubatud hoonete arv on kolm, sh 1 elamu ja 2 abihoonet. Elamu kõrgus on kuni 9 m ja abihoonetel kuni 5 m. DP on kooskõlas Saku valla üldplaneeringuga. DP elluviimisega ei avaldata olulist mõju ala ja selle lähiümbruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ning looduskeskkonnale.

Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda geinfosüsteemis EVALD, Saku valla kodulehel ning tööaegadel Saku vallamajas (Juubelitammede tee 15, Saku alevik).

PROJEKTEERIMIS- TINGIMUSTE AVALIKUD VÄLJAPANEKUD

Saku Vallavalitsusele on esitatud projekteerimistingimuste taotlus detailplaneeringu olemasolul detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks Kokatalu tee 3 (katastritunnus 71801:001:1229) kinnistul Tānassilma külas Saku vallas.

Tegemist on Saku Vallavalitsuse 26.10.2010 korraldusega nr 851 kehtestatud Koka kinnistu detailplaneeringu krun-diga pos 3. Projekteerimistingimustega täpsustatakse hoonestusala tingimusi ehitusseadustiku § 27 lõike 4 punkti 2 alusel. Ehitusseadustiku § 31 lõikest 1 tulenevalt korraldame projekteerimistingimuste andmise avatud menetlusena.

Alates **27.03.2026** kuni **10.04.2026** korraldame projekteerimistingimuste eelnõule, tööaegadel Saku Vallamajas (Juubelitammede tee 15, Saku alevik) ning valla kodulehel, avaliku väljapaneku.

Avaliku väljapaneku jooksul on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib projekteerimistingimuste andmine puudutada, võimalus esitada eelnõu kohta kirjalikke ettepanekuid ja põhjendatud vastuväiteid.

Saku Vallavalitsusele on esitatud projekteerimistingimuste taotlus autopesula rajamiseks aadressil Üksnurme tee 8c (katastritunnus 71801:001:1956) ja Üksnurme tee 8 (katastritunnus 71801:005:0287) Saku alevikus Saku vallas.

Ehitusseadustiku § 31 lõikest 1 tulenevalt korraldame projekteerimistingimuste andmise avatud menetlusena.

Alates **27.03.2026** kuni **10.04.2026** korraldame projekteerimistingimuste eelnõule, tööaegadel Saku Vallamajas (Juubelitammede tee 15, Saku alevik) ning valla kodulehel, avaliku väljapaneku.

Avaliku väljapaneku jooksul on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib projekteerimistingimuste andmine puudutada, võimalus esitada eelnõu kohta kirjalikke ettepanekuid ja põhjendatud vastuväiteid.

Dokumentidega saab tutvuda www.sakuvald.ee/ehitus-keskkond-ja-transport/ehitus-ja-planeerimine/projekteerimistingimuste-avalikustamine/

Kruusateede hooldusega saab alustada pärast sulamist

KAIRO KATKOSILT | vallamajanduse insener

Kruusa ja freespurukattega teid kuulub Saku vallale ligikaudu 45 km, lisaks on vallas eraomandisse kuuluvad teed. Kevadise sulaperioodi saabudes muutuvad kruusateed paratamatult pehmemaks ja nende seisukord halveneb. Tänavune talv oli külm ning paljudes kohtades külmus teekonstruktsioon sügavalt läbi. Sulamise alguses tekib olukord, kus tee pealne kiht on küll osaliselt sulanud, kuid selle all olev pinnas on jätkuvalt külmunud. See põhjustab olukorra, kus teepind muutub pehmeks, on vett täis ning kiiresti tekivad roopad ja augud.

Praeguseks on paljudel kruusateedel sulanud vaid õhuke pealne kiht, mis ei kanna liikluskoormust kuigi hästi. Lähinädalatel võib olukord veelgi halveneda, kuna sulamine jätkub ja teekonstruktsioon muutub ajutiselt ebastabiilseks.

Sellistes oludes ei ole praegu võimalik Saku valla kruusateid hooeldada ega neile uut kruusamaterjali lisada. Vettinud ja pehme teepinna puhul ei anna

Foto: Annika Kubja

hooeldamine soovitud tulemust ning võib teekatet isegi kahjustada. Samuti ei ole mõistlik kruusa peale vedada, sest see vajuks pehmesse aluspinnasesse ega parandaks tee olukorda püsivalt.

Seetõttu tuleb oodata, kuni sulaperiood on möödas ja teede kandevõime taastunud. Kui teed on piisavalt kuivanud ja stabiliseerunud, alustame koheselt

hooldustöödega, sealhulgas hooeldamise ja vajadusel kruuskatte täiendamise, et parandada kruusateede sõidetavust. Tõenäoliselt saab hooldusega alustada märtsi lõpus või aprilli alguses.

Asfaltteede aukude parandamist alustatakse kriitilisematest kohtadest sel nädalal. Samuti tehakse korda katkised või kõveraks sõidetud liiklusmärgid.

Soo tee ehitustööd: kergliiklustee rajamine ning teelõigu sulgemine RB viadukti ehituse ajaks

KALEV EENSAAR | teedeinsener

Märtsis algas Saku vallas Soo teel kergliiklustee ehitus ning hakatakse rajama Rail Baltica raudteeviadukti. Kergliiklustee ehituse ajal jääb liiklus avatuks, viadukti rajamise ajaks suletakse liiklusele teelõik km 1,8-2,2.

16.03–26.06.2026 toimub Soo teel km 0,0-0,3 ja tee äärsetel haljasaladel (Traani tee ja Uusmäe tee vahelisel lõigul) valgustuse, elektriliinide ja kergliiklustee ehitus.

Ehitustööde ajaks jääb Soo tee liiklusele avatuks, kuid esineda võib lühiajalisi seisakuid.

Ehitavad KVK Lahendused OÜ ja VK Teed OÜ. Tööd tellib ja liikluskorralduse eest vastutab Bonava Eesti OÜ. Omanikujärelevalvet teeb Lindvill OÜ.

23.03.2026–29.10.2027 suletakse Rail Baltica raudteeviadukti ehitustöödeks

Soo tee km 1,8-2,2. Sel perioodil pääseb Kajamaa külla Tõdva tee poolt.

Raudtee viadukti ehitavad GRK Eesti AS ja AS Merko Ehitus Eesti, tellija Rail Baltica Eesti OÜ, omanikujärelevalvet teeb AS Infragate Eesti. Tee sulgemise ja ajutise liikluskorralduse eest vastutavad GRK Eesti AS ja AS Merko Ehitus Eesti.

Soo tee km 0,3-1,8 rekonstrueerimistööd (sh kruusatee ehitamine asfaltkattega teeks ning valgustatud kergliiklustee ehitus) toimuvad eelduslikult perioodil 2026 suvi – 2027 lõpp.

Ehitusperioodidel palume kõigil liiklejatel arvestada ajutise liikluskorraldusega.

Täname mõistva suhtumise eest.

Info ja liikluskorralduse skeemid on valla veebilehel www.sakuvald.ee.

Maa- ja Ruumiameti avalik enampakkumine riigivara müümiseks

Maa- ja Ruumiamet korraldab avalikul elektroonilisel enampakkumisel riigi omandis ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel olevate kinnisasjade müüki.

Saku vallas on enampakkumisel järgmine kinnisasi:

Harju maakond, Saku vald, Saku alevik, Sarapuu tn 1

- ♦ katastritunnus 71801:001:1772
- ♦ pindala 2163 m²
- ♦ sihtotstarve: elamumaa 100%
- ♦ alghind 183 860 eurot
- ♦ tagatisraha 18 386 eurot
- ♦ osavõtutasu 3677 eurot

Pakkumiste esitamise tähtaeg on **14.05.2026**. Täpsemat infot saab Maa- ja Ruumiameti kodulehelt www.maaruum.ee või oksjonikeskkonnas aadressil riigimaaoksjon.ee.

Tule liikuma – rahulikult ja endale sobivas tempos

KAIRIIN NUUDI | projektijuht

Saku valla eakad on oodatud loovliikumise kohtumistele, kus ühendame rahuliku liikumise, lõõgastuse ja vaimset heaolu toetavad tegevused.

Kohtumised on mõeldud kõigile, kes soovivad:

- ♦ hoida oma keha liikuvana endale sobivas tempos
- ♦ leida hetki lõõgastumiseks ja pingete maandamiseks
- ♦ toetada oma enesetunnet
- ♦ kogeda midagi uut

Harjutused on jõukohased erineva liikumisvõimega osalejatele – liikuda saab ka toolil istudes või sellele toetudes. Eelnev kogemus ei ole vajalik.

Toimumiskoht: Saku Päevakeskuse saal (Juubelitammede tee 6)

Aeg: 13. ja 27 aprillil ning 11. mail kell 14.30–15.30

Grupi suurus: kuni 10 osalejat

Kohtumisi viib läbi tantsu- ja liikumisterapeut Mari Mägi.

Foto: ChatGPT

Osalemine on tasuta, kuid vajalik on eelregistreerimine.

Registreerimine: projektijuht Kairiin Nuudi, tel 5444 0105, e-post kairiin.nuudi@sakuvald.ee

Kohtumised toimuvad projekti

„Sotsiaalteenuste arendamine Saku vallas“ raames, mida kaasrahastab Euroopa Liit.

Kaasrahastanud Euroopa Liit

Eesti tuleviku heaks

		SAKU VALLA KAASAV EELARVE 2027 OOTAB TEIE ETTEPANEKUID!	
SAKU VALD Läbi rohelise akna	IDEID OOTAME e-postile saku@sakuvald.ee või vallamajja Juubelitammede tee15 1.–30. APRILLINI	IDEE ESITAMISEL PANE KIRJA: NIMETUS, LÜHIKE KIRJELDUS JA PÕHJENDUS, ASUKOHT, ESITAJA NIMI JA KONTAKTID, SOOVI KORRAL PILDID, JOONISED VMT	ETTEPANEK PEAB • OLEMA SEOTUD SAKU VALLAS AVALIKES HUVIDES INVESTEERINGU TEGEMISEGA, AVALIKU RUUMI OLULISE OBJEKTI RAJAMISEGA VÕI MUUL VIISIL AVALIKKU HÜVE PAKKUVATE ÜHEKORDSETE KULUDE KÄTMISEGA • JÄÄMA KUNI 40 000 EURO PIIRESSE • OLEMA ELLU VIIDAV AASTA JOOKSUL ETTEPANEK EI TOHI VALLALE TULEVIKUS KAASA TUUA EBAMÕISTLIKKE KULUSID

Aprillist muutub Saku jäätmejaama ja Kiisa jäätmepunkti haldaja ning töökorraldus

MARGE LANNO | keskkonnaspetsialist

Saku jäätmejaam
Foto: Merilin Piirsalu

Tuletame meelde, et alates 1. aprillist on Saku jäätmejaama ja Kiisa jäätmepunkti uueks halduriks Aktsiaselts Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus (TJT). See toob kaasa nii hinnakirja kui ka jäätmete vastuvõtu tingimuste muutumise.

Kiisa jäätmepunkti peamine muudatus on see, et edaspidi on see avatud ainult operaatori kohaloleku ajal – samamoodi nagu Saku jäätmejaam: K–R 12–19 ja L–P 11–18. Samuti hakkavad kehtima hinnad klaasi-, plasti- ja ohtlike jäätmete vastuvõtule.

Saku jäätmejaamas ja Kiisa jäätmepunktis kehtib samade jäätmeliikide puhul ühtne hinnakiri.

Saku valla elanikud saavad ka edaspidi teatud jäätmeid tasuta jäätmejaama

viia, kuid väiksemas mahus kui varem. Suuremate koguste ja teatud jäätmeliikide puhul tuleb tasuda vastavalt hinnakirjale.

Tasuta on vallaelanikele jätkuvalt:

- ♦ paber ja kartong
- ♦ pakendijäätmed
- ♦ elektroonikajäätmed
- ♦ metall
- ♦ sõiduauto rehvid (kuni 8 tk)
- ♦ oksad jm töötlemata puit
- ♦ plast kuni 0,1 m³ kalendrikuus
- ♦ klaas kuni 0,1 m³ kalendrikuus
- ♦ rõivad ja tekstiilid kuni 0,2 m³ kalendrikuus
- ♦ ohtlikud jäätmed teatud piirkoguste ulatuses

Suurjäätmete tasuta üleandmise

võimalus säilib korraldatud jäätmeveo raames – tasuta saab ära anda kuni 1 m³, ühe veokorra maksimaalne kogus on 3 m³.

Biolagunevatele aia- ja haljastujäätmetele korraldab vald igal kevadel ja sügisel hooajalisi kampaaniaid, mille käigus on kahe nädala jooksul võimalik tuua Saku jäätmejaama tasuta kuni 0,6 m³ jäätmeid päevas.

Samuti kuulub aia- ja haljastujäätmete vedu korraldatud jäätmeveo teenuse hulka ning toimub kaks korda aastas, kevadel ja sügisel. Vedu tuleb eelnevalt tellida TJT-lt.

Saku jäätmejaama ja Kiisa jäätmepunkti hinnakirjaga saab tutvuda Saku Vallavalitsuse kodulehel.

Ettevõtluspäev, ettevõtlusmess ning kevadlaad Vanamõisa Vabaõhukeskuses

Saku Sõnumid

Saku valla ettevõtted on oodatud osalema – messile registreerimise tähtaeg on 30. märts. 30. aprillil toimub Vanamõisa Vabaõhukeskuses ettevõtluspäev ning 30. aprillist kuni 2. maini toimub samas ettevõtlusmess. Samaaegselt peetakse ka Vanamõisa kevadlaad.

Korraldajad annavad teada, et mikroettevõtete suurema kaasamise eesmärgil on messitelgi väljapanekuboks kõigile eksponentidele TASUTA, sõltumata seminaril osalejate arvust. Väljapanek välialal on kokkuleppel korraldajaga.

NB! Messitelgis on väljapanekupind piiratud. Seetõttu tuleks oma osalemissoovist teada anda esimesel võimalusel, kuid hiljemalt 30. märtsiks.

Ettevõtluspäeva seminaril osalemine on tasuta.

Lisaks Saku ettevõtetele, on kohale tulemas osalejad ka Saue, Harku ja Kiili valdadest. See on suurepärane võimalus kohtuda naabervaldade ettevõtjatega,

jagada kogemusi, leida uusi koostöövõimalusi ning olla nähtav.

Täpsem info ja registreerimine ettevõtluspäevale ning messile veebilehel vabaõhukeskus.ee. Registreeri ennast osalema ning korraldajad võtavad sinuga ühendust, et välja selgitada personaalsed vajadused.

Laadale on oodatud kõik

Mai esimene nädalavahetus toob

kaasa ka Suure Vanamõisa kevadlaada, kuhu on oodatud uudistama kõik ümberkaudsed elanikud. Laadal on suur valik taimi, istikuid ja lilli. Lisaks on lettidel käsitöö, maitseelamused, riided, aksessuaarid ja tarbekaubad. Mõistagi ei puudu meelelahutus kogu perele.

Laad toimub 1. ja 2. mail, algusega kell 10.

Foto: Vanamõisa Vabaõhukeskus

Heitlik ilm ja muutuv kliima – mida peaksid Saku valla ettevõtted teadma?

Saku Vallavalitsus

Kliimamuutused on meie kaasaja paratamatu reaalsus. Me ei saa seda muuta, kuid saame olukorraga kohaneda. Saku Vallavalitsus on tellinud ekspertidelt analüüsid, et kaardistada, milles kliimamuutused just meie piirkonnas kõige tõenäolisemalt väljenduvad. See ülevaade ilmus Saku Sõnumite eelmises numbris.

Kõige tähtsam on teada, et muretsemiseks pole põhjust. Kliimamuutused meie piirkonda ohtlikult ei mõjuta. Kuid paratamatult muudavad raskemini prognoositavad ilmad, sagedasemad tormid ja paduvihmad, äärmuslikumad suvekuumad ning heitlikud talved elu ebamugavamaks.

Selles ja järgmistes numbrites võtame kokku asjatundjate soovitusel, kuidas saab kliimamuutuste mõju oma igapäevaelule mõistliku pingutusega leevendada iga Saku valla ettevõtte, korteriühistu ja eramaja omanik. Käesolevas numbris on fookuses ettevõtlus.

Kliimamuutuste mõjud äri-: kasvavad nii riskid kui kulud

Kliimamuutused väljenduvad Saku vallas ennekõike selles, et äärmused

võimenduvad ja ettearvamatus suureneb. Suviti võib esineda pikema ja intensiivsemaid kuumalaineid, kui õhk ei jahtu maha ka öösiti. See võib nõuda tootmis- ja laohoonetesse laialdasemat jahutusüsteemide paigaldamist.

Tormid tõenäoliselt sagenevad, ägenevad ja tekivad ootamatult, mis võib tekitada kahjustusi hoonetele ja taristule. Sama mõju võib olla sagedasematel pikkadel ning intensiivsetel vihma- ja tuuleperioodidel. Nii tormid kui vihmad võivad kahjustada ka elektrivõrku ja tuua kaasa elektrikatkestusi.

Suurem negatiivne mõju on muutuvatel ilmaoludel põllumajandusele. Temperatuur kõigub, vihma on raskem ennustada ning põuad sagenevad. Ilmastiku muutus toob kaasa ka uusi võõrliike, kelle seas on kahjureid. See kõik võib vähendada saagikust.

Lahendused: kulude optimeerimine ja veel parem kriisikindlus

Kliimamuutused toovad tõenäoliselt paljudele ettevõtetele kaasa uute investeeringute vajaduse, et mõjudega kohaneda. Samas aitab suurem kliima- ja

keskkonnateadlikkus leida võimalusi kulusid kokku hoida. Vähendades oma ettevõtte kliimamõju, võib olla võimalik säästa raha, et katta vältimatute kliimamuutustega kohanemise kulu.

Üheks võimaluseks on hoonete energiaklassi parandamine. Esimene samm on teha energiaaudit, mille põhjal saab koostada hoonete renoveerimise ja elektrisüsteemi uuendamise plaani. Samuti tasub analüüsida võimalusi uuendada elektrit tarbivaid paigaldisi ja seadmeid, asendades olemasolevad samm-sammult säästlikumate alternatiividega.

Tootmisettevõtte puhul on võimalik säästa raha tõhusama materjalikasutusega. Tootmisjäätis saab mõnes tootmisetapis uuesti kasutada või ringlusse suunata, et neist oleks kasu ka teistele. Ühekordsete pakendite vähendamine aitab samal ajal säästa nii raha kui keskkonda.

Päikesepaneelide abil elektritootmine võib energiamahukatele ettevõtetele pikaajalises perspektiivis tuua kokkuhoidu, keskkonnasõbralikkust ja suuremat sõltumatust kriisiolukorras.

Äärmuslikud ja ettearvamatud ilmastikuolud võivad tabada iga ettevõtet, isegi kui ollakse valmis suvekuumuseks ja sügisvihmadeks. Seetõttu on oluline mõelda läbi kriisiplaanid ning hoida valmis vajalikud seadmed ja varud.

Kliimamuutused ei too Saku valla ettevõtetele probleeme, mida ei saaks aegsasti valmistudes lahendada. Meid ei ähvarda kõrbestumine, merevee taseme tõus ega muud sarnased äärmuslikud ilmastikuolud. Sellega, mis tuleb, saame hakkama, nii ettevõtluses kui ka kodudes ja avaliku ruumi puhul. Seetõttu on ka Saku valla loosungiks kliimamuutusteks valmistumisel: „Ilm muutub? Pole hullu!“

Päikesepaneelide paigaldamine on kindlasti samm keskkonnasõbralikkuse suunas Foto: Pixabay

**ILM | POLE
MUUTUB? | HULLU!**

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Vee puhtus algab meist kõigist

AS Saku Maja veemajandus

Iga aasta 22. märtsil tähistatakse rahvusvahelist veepäeva, mille eesmärk on juhtida tähelepanu mageveega seotud sotsiaalsetele ja keskkonnaprobleemidele kogu maailmas. Ülemaailmse veepäeva algatas Ühinenud Rahvaste Organisatsioon ning seda tähistati esmakordselt 1993. aastal. Päeva eesmärk on tõsta teadlikkust sellest, kuidas majandusareng ja sotsiaalse heaolu kasv mõjutavad veevarusid ning rõhutada vastutustundliku veekasutuse olulisust.

Igal aastal keskendutakse kindlale teemale. Sel aastal on fookuses veekriis ja sooline ebavõrdsus: „**Where water flows, equality grows!** / **Kus voolab vesi, kasvab võrdsus!**“

Paljudes maailma piirkondades, kus puudub ligipääs ohutule joogiveele ja kanalisatsioonile, lasub vee hankimise ja jagamise vastutus peamiselt naistel. Sageli hoolitsevad nad ka saastunud vee tõttu haigestunud pereliikmete eest. See piirab nende haridus- ja töövõimalusi ning suurendab ebavõrdsust. Rahvusvahelisel tasandil on oluline, et naiste rolli veemajanduses tunnustataks ning nad oleksid kaasatud otsustusprotsessidesse kõigil tasanditel.

Eestis on puhas joogivesi ja toimiv kanalisatsiooniteenus enesestmõistetav osa igapäevaelust. Meie peamiseks

mageveeallikateks on põhjavesi, jõed, järved ning sademetest tekkiv pinnavesi. See ei vähenda aga meie vastutust veevarude hoidmisel. Igaüks meist mõjutab oma igapäevaste valikutega nii vee tarbimist kui ka selle kvaliteeti.

Eesti magevee seisundit mõjutavad kliimamuutused, muutused veeringluses, reostus ning ületarbimine. Oluline roll on ka tarbijatel, sest kodumajapidamistes kujuneb reovee kvaliteet, mis suunatakse puhastusseadmetesse ja sealt edasi loodusesse – sealhulgas enne Läänemere äärde jõudmist. Mida puhtam on reovesi enne puhastamist, seda tõhusam ja keskkonnasõbralikum on selle käitlemine.

Kanalisatsioonisüsteemi ei tohi sattuda esemeid ja aineid, mis põhjustavad ummistusi ja häirivad puhastusprotsesse. Kanalisatsiooni EI KUULU toidujäätmed ja rasv, ravimid, kodukeemia, hügieenitarbed ega kassiliiv. Samuti jõuab tänavatelt süsteemi liiva, kruusa ja prügi, mille sattumist saame oma käitumisega vähendada.

Iga elanik saab anda olulise panuse:

- ♦ kogudes biojätmed eraldi;
- ♦ viies aegunud ravimid apteeki;
- ♦ kasutades keskkonnasõbralikke puhastusvahendeid;
- ♦ viies ohtlikud jäätmed (värvid, kemikaalid) jäätmejaama;

- ♦ vältides prügi sattumist kanalisatsiooni ja sademeveesüsteemidesse.

Saku vallas on kinnistuid, kus on olemas tehniline võimalus liituda ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga, kuid liitumist ei ole veel tehtud ning reovett kogutakse jätkuvalt lokaalsetesse mahutitesse.

Vananenud ja amortiseerunud kogumismahutid ei pruugi olla lekkekindlad. Nende kaudu võib reovesi imbuda pinnasesse ning jõuda maapinnalähedastesse põhjaveekihtidesse. Pikaajaline puhastamata reovee sattumine põhjavekke halvendab joogivee kvaliteeti ning kujutab ohtu inimeste tervisele, eelkõige madalate erapuurgaevude kasutajatele. Sellise reostuse tagajärjed võivad olla pöördumatud.

Kutsume kõiki kinnistuomanikke, kellel on liitumisvõimalus loodud, seda kasutama ning liituma ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga. Ühisveevärgiga liitumine aitab ennetada põhjavee reostust, tagab turvalisema ja keskkonnasäästlikuma reoveekäitluse ning aitab kaasa kogu valla elukeskkonna kvaliteedi säilimisele.

Rahvusvaheline veepäev tuletab meelde, et puhas joogivesi ei ole iseenesestmõistetav – hoidkem ja kasutagem meie veevarusid vastutustundlikult.

Foto: Unisef/Vinay Panjwani

Head maaomanikud: kraavide hooldamine aitab ennetada üleujutusi

Keskonnaamet ning Maa- ja Ruumiamet

LIFE WetEST projekti partnerid Keskonnaamet ning Maa- ja Ruumiamet tuletavad maaomanikele meelde, et kinistul asuvate maaparandussüsteemide hooldamine on maaomaniku kohustus ja seda tuleb teha vastutustundlikult ning kehtivaid nõudeid järgides.

Miks on eesvoolude hooldamine oluline?

Maaparandussüsteemid on maa- kasutajale väärtuslikud – need aitavad hoida põllud haritavad ja metsad majandavad erinevates ilmastikuoludes. Eesvoolud – nagu peakraavid ja süvendatud jõelõigud – on kuivendusvõrgu põhiveejuhthmed, mis koguvad kraavidest ja drenidest tuleva liigvee ning suunavad selle edasi suurematesse veekogudesse. Aja jooksul võivad setted, liigne taimestik ja muud takistused eesvoolude läbilaskevõimet vähendada, mis tõstab veetaset ja suurendab üleujutuste ohtu nii oma kui ka naaberkinnistutel.

Millised on peamised hoiutööd?

- ♦ setete ja voolutakistuste (sh koprapaisude) eemaldamine,
- ♦ nõlvade niitmine,
- ♦ puittaimestiku raie,
- ♦ suudmete ja truupide korrastamine,
- ♦ keskkonnakaitseks vajalike rajatiste ehitamine.

Setete eemaldamisest tuleb teavitada Maa- ja Ruumiametit ning Keskonnaametit, kui eesvool kattub veeseaduse alusel määratud pinnaveekogumiga või

Foto: Maa- ja Ruumiamet

paikneb kaitsealal. Seda, kas tegemist on pinnaveekogumiga, saab järele vaadata Keskkonnaportaali kaardirakendusest või vajadusel pöörduda Keskonnaameti poole.

Hooldamise põhimõte: mida vähem, seda parem

Eesvoolu tuleks hooldada täpselt nii palju, kui on maaparandussüsteemi toimimiseks vajalik. Nii häiritakse võimalikult vähe kujunenud elupaiku ja veekeskonda.

Tööde planeerimisel soovitame:

- teha hooldustöid madalvee ajal ja lühikeste lõikude kaupa – nii saab loodus paremini taastuda;
- teha puittaimestiku raie ning raiejäätmete eemaldamine juuli keskpaigast märtsi lõpuni;
- säilitada kaldapuistut, eriti lõunakaldal,

et aidata reguleerida vee temperatuuri. Samas on oluline, et puude juured ei ummistaks dreanažisuudmeid, mistõttu tuleb nende ümbrus jätta puudevabaks.

- arvestada lõhejõgedega ning vältida töid kudemisajal (septembrist mai lõpuni).

Kust saab lisainfot?

Keskonnaamet on koostanud juhisel keskkonda säästvate võtete kohta eesvoolude hooldamisel. Need leiab Keskonnaameti kodulehelt veemajanduskava alajaotusest.

Maaparandussüsteemide paiknemist saab vaadata Maa- ja Ruumiameti kaardirakendusest.

SAKU VALLA KESKKONNAKUU

Kevad ärkab ja koos sellega jõuab maikuu meie valda taas traditsiooniline keskkonnakuu!

Pange vaim valmis! Oodata on palju põnevaid ettevõtmisi, kasulikke teadmisi ja ühiseid tegusid meie kodukoha heaks.

Täpsem kava aprillikuu vallalehes

Võõrnälkjaid tasub aiast korjata juba kevadel

Keskkonnaamet

Hispaania teetigu ja mustpeanälkjast on Eestis laialt levinud võõrliigid, kes lähevad kevadiste ilmadega liikvele. Selleks, et aednikele tülikate võõrnälkjate rohket levikut ennetada, soovitab Keskkonnaamet võõrnälkjaid ja nende mune aiast korjata ning hävitada juba kevadel.

Võõrnälkjad toituvad peamiselt aiasaadustest ja põllumajanduskultuuridest, mistõttu on nad aiapidajatele tülikad. Juhised hispaania teeteost ja mustpeanälkjast hoidumiseks ning nende tõrjumiseks leiab veebilehelt keskkonnaamet.ee/voornalkjad.

Kui hispaania teetigu või mustpeanälkjast on juba aeda sattunud, aitab nende arvukust ohjata täiskasvanud isendite ja nende munade järjepidev korjamine ning keeva veega hävitamine.

Keskkonnaameti loodushoiutööde büroo juhataja Eike Tammekänd meenutab, et võõrnälkjate tõrjumisega on oluline tegeleda järjepidevalt koostöös kogukonnaga kogu naabruses. „Iga isend, kes kevadel muneda jõuab, võib suveks anda umbes 400 järglast, kes omakorda peagi munemisikka jõuavad. Kuna looduslikke vaenlasi neil Eestis napib, võivad tõrjumata levilad suvel

võõrnälkjatest kubiseda,“ sõnab Eike Tammekänd.

Keskkonnaamet palub mustpeanälkjaid ja hispaania teetigusid tõrjudes kodumaiseid liike hoida. Paljud kodumaised teod on aiapidajatele kasulikud, sest tekitavad huumust ja on oluline osa toiduahelast, lisaks söövad nad võõrnälkjate mune.

Võõrliigid on liigid, mis esinevad väljaspool oma looduslikku leivilat ja on sinna sattunud inimese tahtliku või tahtmatu tegevuse tõttu. Nälkjate võõrliigid ja teised sarnased kahjurid satuvad uutesse piirkondadesse peamiselt hoogustunud taimekaubanduse kaudu. Inimeste aedadesse satuvad nälkjate võõrliigid ja nende munad potimulla või taimede mullapallidega. Nälkjate arvukusele aitavad kaasa niiske ja soe kevad-suvi ning pehmed talved.

Kuidas vältida võõrnäljaliikide sattumist oma aeda?

- Ära too lille- ja põõsataimi oma aeda piirkondadest, kus leidub hispaania teetigu ja mustpeanälkjat.
- Kontrolli isikute mullapalle, leitud munad ja nälkjad hävita keeva veega.
- Istikute soetamisel hoia neid mõni

nädal karantiinis. Seo mullapalli ümber läbipaistev kilekott ja kinnita see tihedalt ümber istiku varre. Aeg-ajalt kontrolli, kas kilekoti sees on munadest koorunud nälkjaid. Olenevalt taimest hoia istikut poolvarjulises kohas, kasta ja jälgi seda. Hävita kotti sattunud isendid keeva veega.

Mida teha, kui võõrnälkjad on juba aias?

- Tõrjetööga alusta kohe kevadel, kui esimesed täiskasvanud loomad välja ilmuvad. Kõige tõhusam on täiskasvanud isendite ja munade kokku korjamine ja keeva veega üle valamine. Hävitatud isendid ja munad kaeva umbes labida sügavusele mulda või viska prügikasti.
- Kontrolli regulaarselt aias varjulisi ja niiskeid kohti, mida soe õhk ja päike lihtsasti ei kuivata. Korista lehehunnikud, kaeva kompostihunnik ringi, võimalusel lõika lopsakate taimede ja põõsaste alused puhtaks. Terrassialused, kasvuhoone servad, kaevuääred jms kohad on nälkjatele sobivad peitumis- ja munemispaiad.
- Nälkjate kokku meelitamiseks võib kasutada õllelõkse, arbuusikoori ja muid mahlaste köögiviljade jääke. Paiguta meelituskohtade lähedusse lauajuppe, mille alla saavad nälkjad päeval peituda ja kust on neid lihtne üles leida.
- Nälkjate järjepideval tõrjumisel on oluline teha koostööd naabritega. Vastasel juhul on naabruses neist võimatu vabaneda.
- Kindlasti ära vii elusaid nälkjaid mujale loodusesse (metsaserva, niidule, parki), siis ei levi võõrliigid mujale. Looduses saavad nälkjad kontrollimatult paljuneda ja edasi levida ning varem või hiljem jõuavad nad naabruse aedadesse tagasi.
- Välti teomürkide kasutamist. Need ei ole hispaania teeteo tõrjumisel kuigi mõjusad, küll aga hävitavad mürgid kohalikke kasulikke liike. Teomürgid ohustavad ka tigudest toituvaid loomilinde (nt siilid) ja koduloomi (nt kassid ja koerad).

Mustpeanälkjast

Foto: Maris Sepp

Piibehe rühm uuris, kuidas Saku kodud soojaks saavad

AS Saku Maja soojamajandus

Kas olete kunagi mõelnud, mis juhtub enne seda, kui radiaator kodus soojaks läheb? Päikesekillu lasteaias Piibehe rühma lapsed ei jäänud vastust ootama, vaid seadsid sammud otse sündmuskohale. Õppekäik AS Saku Maja Tehnika tänava katlamajja avas mudilastele ukse põnevasse maailma, kus suur katel ja mahukas kütusevaru hoolitsevad selle eest, et Saku kodudes valitseks mõnus soojus.

Õppekäigu eesmärk oli oma silmaga näha, kust tuleb soojus Saku korterelamutesse ning kuidas toimib kaasaegne kaugküttesüsteem. Lastele pakkus suurt põnevust hakkepuidu ladu, kus hoitakse katlamaja peamist kütust. Ringkäigu ajal selgitati väikestele huvilistele lihtsas ja arusaadavas keeles, millise teekonna läbib soojus enne, kui see radiaatorite kaudu tubadesse jõuab.

Piibehe rühma lapsed paistsid silma suure uudishimu ja asjalike küsimustega. Paljude jaoks oli üllatus, kui mahukas süsteem on vajalik, et kodus oleks alati soe. Eriti palju elevust tekitas teadmine, et katlas põlevat tuld juhitakse arvuti abil ning kogu süsteemi tööd jälgitakse automaatika kaudu.

AS Saku Maja töötajatel oli rõõm võõrustada tulevast põlvkonda ja jagada teadmisi keskkonnasõbralikust kütmisest. Taolised õppekäigud aitavad lastel paremini mõista ümbritsevat maailma ning õpetavad väärtustama igapäevaseid ressursse.

Pisikeste huviliste külastus andis hea põhjuse meenutada kaugkütte eeliseid:

Keskkonnasõbralik ringmajandus: Tehnika tänava katlamajas kasutatav hakkepuuit on pärit Eesti metsadest ja puidutööstuse jääkidest. Tegemist on taastuva ressursiga, mille kasutamine toetab kohalikku majandust.

- ♦ Katkematu töö ööpäevaringselt: Kaugküttesüsteem töötab 24/7. Spetsialistid jälgivad katlamajade tööd pidevalt, et radiaatorid oleksid soojad ka kõige krõbedamate pakastega.
- ♦ Mugavus ja turvalisus: Korterelamute elanikel ei ole vaja muretseda küttekollete hoolduse, korstnapühkimise

Piibehe rühm õppekäigul

Lapsed olid uudishimulikud ja küsisid palju küsimusi

Lapsed said teada, kuidas kodud soojaks saavad
Fotod: erakogu

ega kütuse varumise pärast – kogu süsteem toimib keskselt.

- ♦ Tuleviku insenerid kasvamas: Võibolla sirgub just Piibehe rühmast tulevane soojustehnika spetsialist, kes aitab muuta Saku energialahendused veelgi nutikamaks.

Kokkuvõtteks võiks meelde jätta, et iga kord, kui sügisel radiaatori soojemaks keerame, tasub hetkeks mõelda süsteemidele ja inimestele, kes töötavad märkamatu taustal, et meie kodud oleksid soojad ja hubased.

Saku aleviku ja Kurtina korterelamute soojus toodetakse kolme katlamaja koostöös:

Katlamaja	Peamine kütus	Võimsus ja roll
Tehnika tänava katlamaja (Saku)	Hakkepuuit	4,0 MW. Saku aleviku peamine soojusallikas. Täiskoormusel kulub ööpäevas u 1,5 autokoormat hagu. Lisaks on Tehnika katlamajas tipukatel maagaasil võimsusega 3,0 MW.
Kannikese tänava katlamaja (Saku)	Maagaas	3,0 MW + 1,5 MW. Tipukatlamaja, mis käivitatakse vaid siis, kui külma on üle -15 °C või põhipõleti vajab hooldust.
Kurtina katlamaja	Pellet ja õli	500 kW + 900 kW. Kütab Kurtina korterelamuid ja kooli. Igapäevaselt pellet, pakasega lisaks õli.

Soomes toimunud sotsiaaltöö uurimispäevad tõid fookusesse dialoogi

ANNIKA SAAR | Saku valla sotsiaalteenistus / Tallinna Ülikool

Veebruaris toimusid Kuopios, Ida-Sooome Ülikoolis Sotsiaaltöö Uurimispäevad teemal „Koos on parem“. Sotsiaaltöö Uurimispäevad on Soome suurim igaaastane sotsiaaltöö teaduskonverents. Tänavu oli osalejaid ligikaudu 420. Kohal olid sotsiaaltöö teadlased, praktikud ja üliõpilased Soomest ning rahvusvahelistest partnerülikoolidest.

2026. aasta teema „Koos on parem“ rõhutas koostöö olulisust nii inimes-tega töötamisel, uurimistöös kui ka sotsiaal- ja terviseteenuste arendamisel. Ettekannetes ja aruteludes käsitleti muu hulgas kliendikesksust, struktuurset sotsiaaltööd ning teadmusjuhtimist. Need teemad on üha olulisemad ka Eesti sotsiaalvaldkonnas. Eesmärk on tugevdada sotsiaaltöö teaduspõhist alust, toetada dialoogi teaduse ja praktika vahel ning küsida ausalt, kuidas sotsiaaltöös loodav teadmine jõuab päriselt teenuste, otsuste ja inimeste kogemusteni nii, et see vastaks paremini tegelikele vajadustele.

Üheks keskseks teemaks oli struktuurne sotsiaaltöö. Struktuurne sotsiaaltöö on lähenemine, mis ei vaata inimese probleeme ainult individuaalsel tasandil,

vaid otsib nende põhjuseid ühiskonna struktuuridest. See tähendab klienditöö kõrvalt tuleb süstemaatiliselt koguda ja analüüsida kogemusi, et parandada teenuseid ja süsteemi tervikuna. Oluline on järjepidevus, piisavad ressursid ja teadmusjuhtimine, mis ühendab andmed, praktika ja inimeste kogemused. Samas on oluline mõista, et liigne keskendumine mõõdikutele ja efektiivsusele võib jätta varju sotsiaaltöö põhiväärtused, nagu inimese osalus ja õigus. See on oluline ka Eesti kontekstis, kui töötame igapäevaselt inimestega. Tähelepanu pöörati küsimusele, kuidas kliendid sh lapsed ja pered saavad olla kaasatud mitte ainult teenuste kasutajatena, vaid ka teadmiste loomises ja teenuste arendamises. Samuti arutleti selle üle, kuidas erinevad teadusvaldkonnad saavad sotsiaaltöö uurimist rikastada.

Osalesin konverentsil rahvusvahelise uurimiserühma koosseisus, kuhu kuulusid professor Riina Kiik Norra Teadus- ja Tehnikaülikoolist (NTNU) ning lektor Reeli Sirotkina Tallinna Ülikoolist (TLÜ). Esitlesime uurimisprojekti „Teadmussiire ja professionaalne

kujunemine: Soome–Eesti akadeemilised suhted sotsiaaltöös. Projekt keskendub sellele, kuidas Soome ja Eesti vaheline akadeemiline koostöö on alates 1990. aastate algusest mõjutanud Eesti sotsiaaltöö kõrghariduse kujunemist. Eesti sotsiaaltöö kõrghariduse rajamisel oli Soomel oluline roll. Soome õppejõud pidasid loenguid, tõlgiti õppematerjale ning loodi ühiseid uurimis- ja publikatsiooniprojekte. Meie ettekanne toimus väiksemas temaatilises töörühmas, mis võimaldas arutelu ja tagasisidet rahvusvahelistelt kolleegidelt.

Konverentsi teema „Koos on parem“ puudutab ka Saku valla sotsiaalteenistuse igapäevatööd laste ja peredega. Tõhus laste ja perede toetamine eeldab koostööd perede, koolide, tervishoiuasutuste, politsei ja kolmanda sektoriga. Konverentsil rõhutatud dialoogipraktikad ja läbi- paistvus toetavad koostöösuhete loomist ning aitavad ennetada vastasseisu. Samuti suunavad struktuurse sotsiaaltöö käsitlused mõtestama, kuidas üksikjuhtumite kogemusi saab kasutada teenuste arendamiseks omavalitsuse tasandil.

Minu jaoks oli konverentsi kõige huvitavam ettekanne Jaakko Seikkulalt. Seikkula on rahvusvaheliselt tunnustatud avatud dialoogi meetodi looja ja arendaja, kelle töö on ajalooliselt muutnud viisi, kuidas vaadeldakse vaimse tervise kriise, peretööd ja abistamist laiemalt. Tema sõnum oli selge: inimesed ei ole probleemid, vaid suhted ja tähendused, milles nad elavad. Avatud dialoogis ei püüta peret „parandada“, vaid luuakse ruum, kus tekib ühine keel ka kõige raskemate kogemuste jaoks. See on sotsiaalteenistuse ja lastekaitse töös hindamatu, sest just suhted, kuulamine ja turvaline dialoog loovad aluse muutuseks.

Sellistel konverentsidel osalemine on oluline, sest aitab vaadata oma igapäevatööd laiemas kontekstis, õppida teiste riikide kogemusest ning hoida fookust sellel, mis on sotsiaaltöös kõige olulisem – luua õiglasem ja hoolivam ühiskond.

Annika Saar, Riina Kiik ja Reeli Sirotkina

Foto: erakogu

Avamispäev tõi palju huvilisi – nüüd on võimalik tulla majaga rahulikult tutvuma ja näidiskorterit vaatama

Sisuturundus

Sakus toimus hiljuti Tallinna maantee 1 uue elu- ja ärimaja avamisüritus, mis tõi kohale suure hulga kohalikke elanikke ja huvilisi.

Päeva juhtis näitleja ja saatejuht Vladas Radvilavičius. Muusikalise meeleolu löid Birgit Sarrap ja Mihkel Mattisen ning sõna võttis ka Saku vallavanem Marti Rehema. Üritusel said külalastajad tutvuda nii uue majaga kui ka seal valminud korteritega.

Korraldajate sõnul üllatas huviliste suur arv meeldivalt ning majatuuridele tekkis isegi järjekord. See näitab, et Saku on sellist uut arendust kaua oodanud.

Arendaja Retori Estate juhatuse esimehe Reimo Metskülli sõnul on Tallinna maantee 1 maja loodud eesmärgiga tuua Saku keskusesse kvaliteetseid kodusid ning rohkem elu. Hoones asuvad kaas-aegsed korterid ning esimesel korrusel äripinnad, mis täiendavad kohalikke teenuseid.

Avamispäevast kujunes kogukondlik sündmus, kus lisaks majaga tutvumisele sai nautida muusikat, head seltskonda ja pidulikku meeleolu.

Retori Estate on Sakus varem arendanud ka Uusmäe elamurajooni, mida sealsed elanikud kõrgelt hindavad.

Suur huvi uute kodude vastu on tähendanud, et paljud korterid on juba omaniku leidnud. Valminud on ka sisustatud näidiskorter. Majas on veel mõned kodud saadaval ning oma üürnikku ootab ka viimane äripind.

Huvilised on oodatud ühendust võtma ja majaga kohapeale tutvuma tulema.

Broneeri külastus ja tule tutvuma näidiskorteriga:

Peeter Oja
Peeterl.oja@retori.ee
tel 502 9858
www.tallinna1.ee

Vanemate avatud vestlusring laste koolitee toetamiseks

Vestlusringis võib osaleda igal korral või vaid üksikutel kordadel.

15. aprill

20. mai

Sakus, Teaduse 13, II korrus

kell 18-19.30

Anna osalemisest teada

kairit.lindmae@gmail.com või 5451 2202

OLEME
SARNASED-
OLEME
ERINEVAD

KIISA RAAMATUKOGUS
KURTNA TEE 8

Maailmaharidusnädal koolis: viis päeva arutelusid, ideid ja tegutsevat lootust

ELERI TROSKA, TIJU PENTER, TAIVI ÕIGUS | Saku Gümnaasium

Saku Gümnaasiumi maailmaharidusnädal, mis toimus tänavu juba neljandat korda, tõi kooli külalised, kohtumised ja uued vaatenurgad. Seekordne fookusteema oli „Lootus, mis liigutab“, et märgata, kuidas meie valikud, teod ja hoolivus kujundavad maailma, kus igaühel on võimalus kaasa rääkida.

Nädala jooksul keskenduti keskkonnamoetadele ja tegutsevale lootusele ökoloogilise ärevuse asemel, räägiti elavast pärandist ja kestlikust tulevikust muutuv maailmas, mõtestati Euroopa rolli ja globaalset koostööd ning käsitleti meedia ja arvamuse kujunemist digiajastul.

Nädal kulmineerus arvamusefestivaliga, kus arutlesid oma ala eksperdid ja meie kooli gümnaasistid.

Maailmapäevade tegevuste planeerimisse ja läbiviimisse kaasati õpilasesindused, EPAS-i noorsaadikud, kogukonnaliikmed, vilistlased ja lapsevanemad.

Keskkonnapäev ja moeetendus

Gümnaasiumiastme keskkonnapäev 5. märtsil algas klassidevahelise Geoguessri turniiriga. Eesmärk oli juhtida tähelepanu keskkonnaprobleemidele ning suunata noori mõtlema, kuidas igapäevased valikud võivad keskkonda mõjutada.

Kohila Keskkonnahariduskeskus tutvustas õppeprogrammi „Mikroplast“, Tallinna Ülikooli professor Jaanus Terasmaa rääkis vee tähtsusest ja selle kestlikust kasutamisest ning sünoptik Taimi Paljak selgitas ilmaprognooside toimimist ja ilma eripärasid.

Rail Baltica töötoas käsitleti projekti mõju Saku elukeskkonnale, TalTechi töötoas „Füüsika ja rohepööre“ teaduse rolli kliimamuutuste leevendamisel ning Eesti Metsloomauhing jagas lugusid metsloomade päästmisest ja ravimisest. Juttu oli ka rõivatööstuse keskkonnamõjudest ning korduskasutuse tähtsusest.

Noori köitsid päriselulised näited, mis aitasid teemasid paremini mõista ja mõelda, kuidas igaüks saab oma valikutega keskkonda hoida.

Algkoolimajas toimus 1.–6. klasside taaskasutuse moeetendus. Kollektiioonid valmisid igapäevastest materjalidest, mis

Õpetaja Eleri Troska, teatrikriitik Hanna Marrandi, 11. klassi õpilane Laura Mellik, näitleja Sander Rebane ja õpetaja Taivi Õigus

tavaliselt ära visatakse – tekstiilijääkidest, vanadest T-särkidest, kilekottidest, piimapakkidest ja kapinurgast leitud riietest. Noored disainerid tõestasid, et vanadest esemetest võib sündida midagi uut ja pilkupüüdvat. Moeetendus kinnitas, et ka väikesed valikud, näiteks asjade taaskasutamine, aitavad hoida loodust ja kujundada kestlikumat maailma.

Õpilaskonverents

6. märtsil toimus Saku Gümnaasiumis iga-aastane Harjumaa 10.–11. klassi õpilastele suunatud õpilaskonverents „Our Changing World“. Konverents keskendub kestliku arengu eesmärkidele ja ÜRO tähtpäevadele. Tänavune teema „Hope That Moves“ lähtus maailmakooli

maailmapäevade fookusest ning suunas tähelepanu mitmetele kestliku arengu eesmärkidele. Kiiresti muutuv maailmas, mida kujundavad kliimamuutused, kasvav ebavõrdsus ning linnade ja kogukondade areng, kutsus konverents noori neid väljakutseid mõtestama lootuse ja teadliku tegutsemise kaudu.

Avaettekande pidas HARNØ Study EPAS in Estonia nõunik ja Team Europe'i lektor Kalmar Kurs, kes kutsus kuulajaid mõtlema teemal „Mina. Maailm. Keskkond.“ Ta sidus isikliku vastutuse globaalsete arengutega, tuues esile Eesti tugevused – loodusläheduse, tugeva teaduse ja rahvusvahelise koostöö. Kurs rõhutas, et Euroopa tulevik peab rajanema teadusel, koostööl ja kestlikel otsustel: „Majandus

Hetk arvamusefestivalilt

peab mahtuma keskkonna piiridesse, mitte vastupidi.“

Õpilasettekanded käsitlesid aktuaalseid teemasid: noorte rolli kliimaliikumises, ebavõrdsuse vähendamist, jäätmete vähendamist õiglasemate linnade nimel, rohelisemat linnakeskkonda ja tervemat ühiskonda, jätkusuutlikku transporti ning väikeste tegude suurt mõju.

Pärandkultuuripäev

Koostöös Eesti Kontserdiga said 5.–6. klasside õpilased osa pärandkultuuripäevast, mille keskmes oli koolikontsert „Jaapani taiko-trummide võlu ja ilu“. Jaapanist pärit taiko-traditsioon ühendab rütmi, füüsilisuse ja vaimsuse, pakudes kuulajale nii jõulisust kui meditatiivset sügavust. Kontserdil astusid üles Hele-Riin Uib-Pachel ja Marilyn Kaprei, kes tõid oma meisterliku esitusega saali tõelise Aasia kultuurienergia – võimsad bassihelid, peened rütmikombinatsioonid ja vahetu lavakarisma.

Euroopa ja globaalse vastutuse päev

9. märtsil toimunud Euroopa ja globaalse vastutuse päeva raames kohtusid ühiskonnaõpetuse tundides 9. klassi õpilastega EP partnerkoolide programmi EPAS nooremsaadikud. Arutleti inimõiguste ja lapse õiguste, moodsa orjuse ning Euroopa koostöö ja rahu teemadel.

8. klassi õpilased said Rail Baltica abil teada, millist rolli võib raudteetransport mängida kliimamuutuste leevendamisel ja kasvuhoonegaaside vähendamisel.

Vestlustuba

Põhikooli õpilasesinduse (ÕE) korraldatud igaaastase arvamuskorje keskmes olid õpilaste ärevused, hirmud ja mured. Arvamusi koguti nii veebi- kui tänavaküsitlustes. ÕE liikmed kutsusid kogemusi jagama õpetaja Kristina Šadeiko-Liiva, Lastekaitse Liidu lapse õiguste saadiku Marii Eleen Mõtsniku ning muusik INGERi. Vestlustoas jagasid külalised nõuandeid, kuidas tulla toime eksamite, koolitööde ja esinemistega kaasneva ärevusega. Arvamuskorje võeti kokku nõuandeflaieritega, mida jagatakse nii õpilastele kui ka õpetajatele.

Arvamusfestival

Maailmaharidusnädala viimasel päeval

Taiko-trummid töid kooli Aasia kultuurienergia

Fotod: Saku Gümnaasium

toimunud arvamusfestival oli jagatud neljaks paneeliks.

Ettevõtluse paneelis arutleti ettevõtlikkuse ja oma tee leidmise üle. Rõhutati, et edu algab eesmärkidest – need ei pea olema suured, kuid ilma sihita on raske edasi liikuda. Noori julgustati mõtlema, kuidas nad oma vaba aega veedavad, sest just hobidest võivad kasvada tulevased töövõimalused. Samuti toodi esile, et ettevõtlust saab õppida juba koolis, näiteks õpilasfirmasid luues.

Kultuuripaneelis arutleti loovuse, kultuuri ja eneseväljenduse üle muutuv maailmas. Loovus ei kuulu ainult kirjanikele või kunstnikele – see on viis mõelda, küsimusi esitada ja muutuvates olukordades lahendusi leida. Kiiresti muutuv maailmas aitab loovus ebamugavusi ja eksimusi pöörata õppimise ja arengu võimaluseks.

Räägiti ka kultuuri laiemast tähendusest: kultuur ei ole ainult see, mida tarbime teatris või muuseumis, vaid ka see, kuidas me üksteisega suhtleme, kuulame ja mõistame. Kultuur algab igapäevasest suhtlusest – viisakusest, tähelepanust ja soovist teist inimest mõista, kuid digiajastul muutuvad inimestevahelised suhted kiiresti ning noored suhtlevad üha enam virtuaalses keskkonnas.

Spordipaneelis räägiti spordi rollist nii elukutsena kui ka igapäevase heaolu allikana. Kõlama jäi mõte, et sport ei saa olla pelgalt kohustus – see peab pakkuma rõõmu ja eduelamust, isegi kui vahel tuleb

ette raskeid hetki, mil tuleb end motiveerida ja distsipliini abil edasi liikuda. Sport aitab kujundada järjekindlust ja eneseusku ning õpetab ennast paremini tundma. Toodi esile ka spordi sotsiaalne mõõde – ühine liikumine loob tugevaid sidemeid ning aitab raskete olukordadega toime tulla.

Hariduspaneelis arutleti, kust leida lootust kiiresti muutuv maailmas. Kõlama jäi mõte, et hariduse tugevus peitub avatud arutelus ja pidevas otsimises – erinevate seisukohtade pörkimisest sünnivad sageli parimad lahendused. Rõhutati uudishimu ja elukestva õppimise tähtsust ning seda, et õppimine tähendab võimalust kasvada isiksuseks ja avastada oma potentsiaali. Räägiti ka eksimisest kui õppimise loomulikust osast ning sellest, et tulevikuoskusteks on paindlikkus, kriitiline mõtlemine ja oskus info rohkusest olulist välja sõeluda. Samal ajal ei tohi kaduda koostöö ja inimlikud suhted.

Suur tänu kõigile!

Täname südamest kõiki, kes maailmaharidusnädala õnnestumisse panustasid – õpilasesinduste liikmeid, arvamusfestivali paneliste ja teisi esinejaid, sponsoreid Saku Läte, Õrreke Meistrikoda ja Asuurkeraamika, abilisi ning kõiki õpilasi, kes aruteludes ja töötubades kaasa löid. Teie uudishimu, koostöö ja mõtted näitasid, et lootus ei ole pelgalt tunne, vaid jõud, mis paneb tegutsema ja maailma paremini mõistma.

Hambaarst dr Helen Rosenfeld: „Lapse usaldus algab õigetest sõnadest“

Meliva Saku hambaravi

Paljude täiskasvanute jaoks on hambaarsti toolis istumine siiani seotud seletamatu ärevusega, mis ulatub sageli tagasi lapsepõlve esimeste, võib-olla mitte just kõige meeldivamate kogemusteni. Meliva Saku hambaravikabinetis töötav dr Helen Rosenfeld on võtnud oma südameasjaks selle ahela katkestada. Tema usub, et lapse usaldus hambaarsti vastu saab alguse juba kodusest sõnakasutusest ja vanemate eeskujust.

Kuigi dr Rosenfeld tervitab oma vastuvõtul igapäevaselt nii suuri kui ka väikeseid patsiente, pakub talle erilist rahulolu ja rõõmu töö lastega.

„Mind köidab laste hambaravis võimalus kujundada nende esimesi kogemusi ja luua usaldus, mis saadab neid kogu elu. Minu eesmärk on luua usalduslik suhe, et hambaarsti juurde tulek ei tähendaks hirmu, vaid teadlikku hoolt oma tervise eest,“ selgitab arst.

Lastega töötamine nõuab loominguulist meeskonnatööd

Erinevalt täiskasvanute ravist, kus protseduurid on sageli rutiinsed ja ratsionaalselt selgitatavad, nõuab töö väikeste patsientidega arstilt loovust ja lisa empaatiat. Dr Rosenfeld selgitab, et laste hambaravi on eelkõige meeskonnatöö arsti, lapse ja lapsevanema vahel.

Lapsed on oma olemuselt siirad ja vahetud ning nad vajavad turvatunnet rohkem kui midagi muud. Arst peab suutma märgata lapse pisimatki ärevust ning kohandama oma selgitused mänguliseks ja arusaadavaks.

Dr Rosenfeld rõhutab, et kui laps lahku kabinetist rahuliku ja enesekindlana, on see märk õnnestunud ennetustööst. Aastatega on märgata ka positiivset trendi: vanemad on muutunud teadlikumaks ning hambaarsti juurde ei tulda enam vaid viimases hädas suure murega, vaid üha sagedamini kontrolli ja ennetuse eesmärgil.

Ettevaatust sõnadega: hirmud algavad sageli kodust

Sageli ei teadvusta vanemad, kui suur roll on neil lapse hoiakute kujundamisel.

Dr Helen Rosenfeld

Foto: Meliva

Meliva hambaarst paneb südamele, et esimesest visiidist tuleks kodus rääkida kui täiesti tavapärasest ja neutraalsest sündmusest.

Suurim viga, mida tehakse, on lapse lohutamine viisil, mis tegelikult hirmu süvendab. Tasuks vältida lauseid nagu „ära kardä“, „seal ei tehta haiget“ või „arst ei tee süsti“. Lapsed ei mõtle sageli valule enne, kui täiskasvanu selle teema ise lauale tõstab. Selle asemel võiks öelda, et arst lihtsalt vaatab, kuidas hambad kasvavad või loeb need üle.

Lisaks soovib dr Rosenfeld lükata ümber vanemate seas endiselt leviva ohtliku väärarusaama, justkui piimahambad ei vajakski ravi, kuna need langevad niikuinii välja.

„Piimahambad on hädavajalikud õige kõne arenguks, toitumiseks ja mis kõige olulisem – need hoiavad kohta tulevastele jäävhamastele. Piimahamba tervis mõjutab otseselt seda, millises keskkonnas hakkavad kasvama lapse uued ja püsivad hambad,“ räägib Meliva hambaarst.

Usalduse taastamine on samm-sammuline teekond

Kui lapsel on aga varasemast seljaga halb kogemus või tekkinud tõsisem hirm, ei saa usaldust taastada üleöö. See

on järk-järguline protsess, kus esimene visiit peaks olema pigem tutvumine ja kohanemine ilma igasuguse surveta kohe ravi alustada.

Dr Rosenfeld soovib vanematel varuda kannatust ja mitte eeldada, et kartliku lapsega saab esimesel korral kõik protseduurid tehtud. Kõige parem viis turvatunde loomiseks on käia lapsega järjepidevalt ühe ja sama arsti juures, kellega on tekkinud soe ja usalduslik side.

Regulaarsus on siinkohal võtmesõna. Kontrollis võiks käia vähemalt kaks korda aastas. See aitab ennetada tõsisemaid probleeme ja harjutab last sellega, et hambaarsti külastus on loomulik osa tervise eest hoolitsemisest.

„Luues lapsele positiivse kogemuse täna, kingime talle terve naeratuse ja hirmudeta tuleviku, kus hambaarsti tool on koht, kuhu tullakse rõõmuga, olgu siis lapse või täiskasvanuna,“ ütleb dr Rosenfeld.

- Tervisekassa lepingupartneritest
- hambakliinikutes on kõikidele kuni
- 19-aastastele patsientidele hamba-
- ravi tasuta, olenevalt hambakliinikust
- võib lisanduda kuni 5 euro suurune
- visiiditasu.

Vaata, kas on sinu aasta: Harjumaa on tänavu tasuta sõeluuringutele kutsutud üle 100 000 inimese

Tervisekassa

Sel aastal saab kutse emakakaelavähi, rinnavähi ja soolevähi tasuta sõeluuringule kokku 101 196 ravikindlustatud ja -kindlustamata Harjumaa elanikku. Uuringule pääseb kiiresti, sest sõeluuringus osalejatele on loodud vastuvõtuajad väljaspool järjekorda, lisaks on teatud uuringute puhul võimalik proov võtta kodust lahkumata.

Möödunud aastal osales kutse saanud Harjumaa elanikest emakakaelavähi sõeluuringul 64%, rinnavähi sõeluuringul 64% ja soolevähi sõeluuringul 58%.

Ida-Tallinna Keskhaigla onkoloogiakeskuse juhataja dr Elen Vettuse sõnul on sõeluuringu mõte lihtne: avastada pahaloomuline kasvaja enne seda, kui see on sümptome andnud. „Emakakaela- ja soolevähi sõeluuringu puhul saame rääkida lausa vähi ennetamisest, sest uuringuga avastatakse vähieelsed seisundid, mille ravimisega hoiame ära pahaloomulise kasvaja tekke,” ütles Vettus. „Panen südamele kõigile, kes on sel aastal sõeluuringule kutsutud: palun leidke hetk oma tervise heaks. See on lihtne samm, millel võib olla elupäästev mõju. Varakult avastatud vähk on ravitav. Ka siis, kui uuring näitab, et kõik on korras, on sellest suur kasu – teadmine, et sinuga on kõik hästi, on omaette väärtus.“

Emakakaelavähi uuringut saab teha ka kodus

Tervisekassa ennetusteenuse juhi Krista Kruuv-Käo sõnul muutub sõeluuringus osalemine inimese jaoks järjest lihtsamaks ja mugavamaks. „Lisaks rinnakabinettidele suuremates haiglates saab rinnavähi sõeluuringut teha mammograafiabussides, mis liiguvad nii

TERVISEKASSA

Kallis emps,
palun mine emakakaelavähi
SÕELUURINGULE!

Ja kõik teised naised ka!
Juba 30. eluaastast alates.

sõeluuring.ee
Elu on ees

linnades kui maapiirkondades üle Eesti. Emakakaelavähi sõeluuringu puhul on naistel võimalik valida kliiniku külastuse või kodutesti vahel, mille saab mugavalt tellida veebist või küsida apteegist. Kodutesti on väga lihtne teha ja tulemus on sama usaldusväärne kui tervishoiuasutuses võetava proovi puhul,” ütles Kruuv-Käo.

Soolevähi sõeluuringu sihtrühm laieneb

„Oleme sel aastal laiendanud soolevähi sõeluuringule kutsutavate hulka. Kui seni said uuringus osaleda 58–68-aastased, siis tänavu kutsume esimest korda ka kõiki 56-aastaseid mehi ja naisi. Soolevähi uuringu teeb inimene samuti kodus – testikomplekti saab oma perearstikeskusest ning võetud proovi saab laborisse saata pakiautomaadi kaudu või posti teel,” lisas Krista Kruuv-Käo.

Tervise Arengu Instituudi andmetel

avastati 2023. aastal vähi sõeluuringute käigus 480 kasvajat.

Neist 80% diagnoositi varajases staadiumis, mis võimaldab tõhusamat ja vähem kõrvaltoimeid põhjustavat ravi. Võrdluseks, kõigist Eestis 2023. aastal diagnoositud rinna-, soole- ja emakakaelavähi juhtudest olid varajases staadiumis vaid 61%.

Emakakaela- ja soolevähi sõeluuringus leiti ligi 1900 inimesel vähieelsed muutused enne, kui neil oleks võinud välja areneda pahaloomuline kasvaja.

Sõeluuring on tasuta

Vähi sõeluuring on ennetav terviseuuring, mis on mõeldud just kaebusteta ja sümptomiteta inimestele. Sõeluuringul osalemine on tasuta kõikidele ravikindlustatud ja -kindlustamata meestele ja naistele, kes kuuluvad sel aastal sõeluuringu sihtrühma. Samuti on tasuta kõik edasised uuringud ja ravi, kui sõeluuringu käigus nende vajadus ilmneb.

2026. aastal on kutsutud:

- **rinnavähi sõeluuringule** kõik naised sünniaastaga 1952, 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972, 1974, 1976.
- **emakakaelavähi sõeluuringule** kõik naised sünniaastaga 1961, 1966, 1971, 1976, 1981, 1986, 1991, 1996.
- **soolevähi sõeluuringule** kõik naised ja mehed sünniaastaga 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970.

Lisainfo: soeluuring.ee

Muudatused Saku Lasteaia Terake Mudila maja tegevuses

ANNIKA KUBJA | kommunikatsioonijuht

Saku Vallavolikogu muutis märtsikuu istungil Terakese lasteaia põhimäärust. Muudatuse kohaselt lasteaia ühe tegevuskoha töökorraldus muutub ning Mudila maja (Uus-Saku 3a) ei võta 2026/2027. õppeaastal vastu uusi lapsi.

Üheks olulisemaks muudatuse põhjuseks on laste arvu vähenemine Saku vallas. See kajastub selgelt lasteaia kohataotluste arvus: kui 2025. aastal esitati 190 taotlust, siis 2026. aastal oli neid vaid 120.

Mudila majas on alati käinud kuni kolmeaastased lapsed, kes suuremaks saades liikusid edasi lasteaia teistesse majadesse vastavalt vanemate soovile. Nii on see ka praegu Mudila majas käivate lastega. Õpetajad jätkavad tööd Terakese lasteaias.

Praeguste plaanide kohaselt alustab sügisel Uus-Saku 3a majas tegevust Saku Valla Noortekeskus.

Foto: Annika Kubja

Teeninduspaviljonist lasteaia ja noortekeskuseni

MERILIN PIIRSALU | toimetaja

Nagu ülalolevas uudises kirjas, tegutseb Uus-Saku 3a majas lasteaed, aga sügisest kolib sinna noortekeskus. Muutuse taustal on põhjust heita pilk selle Saku keskusel hästi tuntud maja minevikku. Ajaloo on varasemates artiklites kokku võtnud Georg Rajasaar ja Victoria Parmas.

Georg Rajasaare lugu ilmus 1. augustil 1987 ajalehes „Harju Elu“. Rajasaar kirjutab: „Saku teenindus sai alguse teeninduspaviljoni valmimisega 1960. aastate algul. Uues paviljonis leidsid koha meeste ja naiste juuksur, kellassepp, kingsepp, raadio-teleriparandaja, meeste-naiste rätsep, kodumasinat remont, pesu ja keemilise puhastuse vastuvõtt.“

Kui teeninduspaviljon oli mõne aasta edukalt töötanud, hakati teenindust ratsionaliseerima ja tsentraliseerima. Kõigepealt likvideeriti meeste juuksur kui mitterentaabel, siis järjekorras kellassepp, kingsepp, raadioparandaja ja kõige lõpuks

meeste rätsep. See oli eriti arusaamatu, sest meeste rätsepa järele oli nõudmine suur. Praeguseks on alles jäänud vaid naiste õmblus. Meeste juuksur töötab kaks päeva nädalas, järjekord on 1–2 tundi (lihtsam on Tallinna sõita). Naiste juuksur võtab jutule vaid ettetellimise teel jne. Kompleksse teeninduspaviljoni asemel loodi uus „teenindusliik“ – tellimuste kompleksne vastuvõtmine, mille teenindustähtaeg oli kaks nädalat (parimal juhul). Mustvalgete telerite mehhaanik töötab 2–3 päeva kuus, värvitelerite parandaja tuleb tellida Tallinnast ning ooteaeg on kuni üks kuu.“

Põhjalikult on teeninduspaviljoni minevikku ja tulevikku lahanud Victoria Parmas.

„1963. aastal kerkis Saku keskele kaubanduspindade ja korterelamute vahele väike maja, katusel silt – teeninduspaviljon. Kuigi nimi paviljon viitab kergehitisele,

on maja vastu pidanud juba 50 aastat ning üle elanud palju ja väga mitmetest valdkondadest üürnikke. Septembri algusest seisavad väikese roosa maja ruumid taas tühjana ning paviljoni ootab ees uuenduskuur ning uued asunikud – valla-valitsusel on kavas avada seal Terakese lasteaia filiaal,“ kirjutab ta 2014. aasta septembri Saku Sõnumites.

Parmas tõi välja: „Maja kuulus Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse Teadusliku Uurimise Instituudile ja selle ehitas EKE Ehitus- ja Montaaživalitsus. 1972. aastal olid hoones külanõukogu, õmblusateljé, kellassepp, kingsepp, juuksur ja teenuste vastuvõtjad.“

Artiklis saavad sõna mitmed tollased majas tegutsenud inimesed, kes meenutavad olmetingimusi, maja asukate suhteid ja humoorikaid seiku.

Parmas võttis oma artikli kokku nõnda: „Saku keskel asuv roosa maja pole 50 aastaga suurt muutunud. Kadunud on vaid teeninduspaviljoni silt katuselt ning töökodasid tähistavad pildid seinalt.“

Teeninduspaviljoni asukad eri aegadel: külanõukogu, raamatukogu, raamatupood, piimapood, lillepood, riidepood, loomaarst, villavahetus, kingsepp, kellassepp, hambaarst, õmblejad ja rätsepad, juuksurid, kosmeetikud, lasteaed.

Teeninduspaviljon ehitati 1963. aastal

Foto: Heino Kärblase kogust

Ettevõtlike tegevuste aasta Saku Valla Noortekeskuses

TIINA-RIIN UULMA | Saku Valla Noortekeskus

Aasta 2026 tõi endaga kaasa uued sihid, ideed ja tegevused Saku Valla Noortekeskuses – nimelt leiavad alates jaanuarikuust nii Saku Noortekeskuses kui Kiisa Noortekeskuses aset mitmesugused noorte ettevõtlikkusele suunatud tegevused.

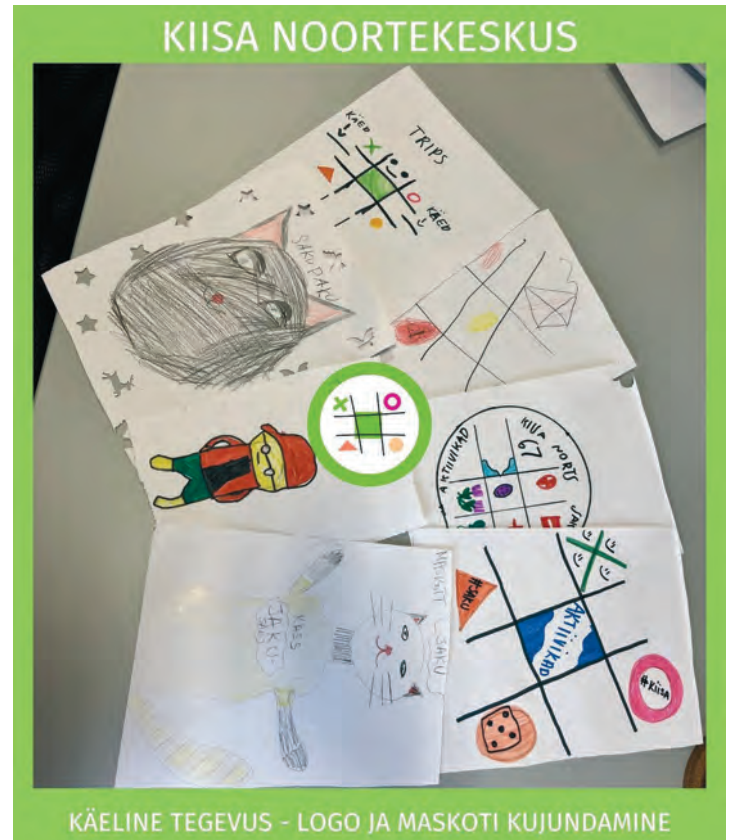
Jaanuaris toimus ettevõtluse teemaline aardejaht, viidi läbi aja- ja ressursihaldusmäng ning mängiti ka sellist mängu nagu „Kes on minu klient?“. Veebruaris oli esimene ettevõtlik tegevus käeline – ise sai kujundada logo ja maskotti. Järgmiseks ootas noori ees teenuse kirjeldamine ning plakatiks kujundamine.

Sellised tegevused noortekeskuses on vaheldusrikkad ja pakuvad põnevust, sest annavad võimaluse õppida midagi uut, kogeda justkui päris ettevõtja elu ja maailma ning tekitavad nii mõneski noores huvi hakata tulevikus ettevõtlusega tegelema. Lisaks arenevad mitmed olulised pädevused, sealhulgas sotsiaalne pädevus, ettevõtlikkus ja õpipädevus.

Juba märtsikuus oli järg sellistel ettevõtmistel nagu ettevõtlikkuse viktoriin ning hindade võrdlemise mäng.

Ootame julgelt tegevustes osalema igas vanuses noori – Saku ja Kiisa noortekad koos toredate noorsootõtajatega on avatud esmaspäevast reedeni kell 13–18.

Foto: Tiina-Riin Uulma

KÄELINE TEGEVUS - LOGO JA MASKOTI KUJUNDAMINE

APRILL 2026

SAKU NOORTEKESKUS

- 02.04 NOORTEKA KAUNISTAMINE - Kevad
- 07.04 KÄELINE TEGEVUS - Visiitkaardi kujundamine
- 09.04 Lauamängupäev
- 14.04 Aiaanduspäev
- 16.04 Ligretto turniir
- 21.04 "Probleemist lahenduseni" mäng
- 23.04 Jüripäeva viktoriin
- 28.04 KOKKAMINE - Juustuküpsised
- 30.04 AKTIIVNE TEGEVUS - Kosmonaudid

Teaduse 1, avatud E - R kl 13-18
(vaheajal E - R kl 12-18)

KIISA NOORTEKESKUS

- 01.04 NOORTEKA KAUNISTAMINE - Kevad
- 06.04 KÄELINE TEGEVUS - Visiitkaardi kujundamine
- 08.04 Pinksiturniir
- 13.04 Lauamängupäev
- 15.04 KÄELINE TEGEVUS - Loov maalimine
- 20.04 "Probleemist lahenduseni" mäng
- 22.04 FILMIKAS (Maa päeva teemaline) „Wall-E“
- 27.04 Arvamismäng „Mis amet see on?“
- 29.04 Just Dance

Kurtna tee 8, avatud E - R kl 13-18
(vaheajal E - R kl 12-18)

SAKU NOORTETUBA

Saku Noortetuba, mis asub alkooli majas, ootab külla!

Noortetuba on suunatud algklassidele.

Tallinna mnt 10, avatud
E - R kl 12-17
(vaheajal SULETUD)

SAKU VALLA
NOORTEKESKUS

www.sakuvallanoortekeskus.ee

[saku_valla_noortekeskus](https://www.instagram.com/saku_valla_noortekeskus)

Saku Valla Noortekeskus

Saku Õpilasmalev 2026

30. märts - 10. aprill malevasse kandideerimine läbi SPOKU (noorel vajalik ID-kaart)

- I vahetus 15. - 19. juuni
- II vahetus 29. juuni - 5. juuli
koos RIIGIKAITSE laagriga
- III vahetus 3. - 7. aug

Saku Õpilasmalevasse ootame kandideerima noori vanuses 13+a!

SAKU VALLA
NOORTEKESKUS

noortekeskus@sakuvald.ee

www.sakuvallanoortekeskus.ee

Valeuudised ja desinformatsioon – kuidas neid ära tunda?

VERONIKA LAAKSO | Naiskodukaitse Saku jaoskond

Igapäevane info üleküllus jõuab meieni erinevate meediakanalite kaudu ja nad kõik võistlevad meie tähelepanu pärast. Pidev infovoog tekitab tunde, et peame kogu aeg kõigega kursis olema, kuid samas vähendab see keskendumisvõimet ning soodustab valeinfo levikut.

Mis on valeuudised?

Valeuudised on ebatäpsed, eksitavad või valed andmed, mida levitatakse sageli tahtmatult. Enim on valeuudiste levikut võimendanud sotsiaalmeedia, kuna peavoolumeedial on kohustus esitatavat infot kontrollida. UNESCO koostas 2024. aastal hoiatava raporti. Kokku 45 riigis umbes 500 suunamudijat küsitledes selgus, et kaks kolmandikku neist ei kontrolli esitatava teabe allikaid. Kui seda ka tehakse, pole tihti tegemist usaldusväärse allikaga.

Valeinformatsioon võib pärineda ka tele- või raadiosaatest, kus näiteks saatekülaline oma seisukohti jagab või arvamust faktina esitleb.

Mis on desinformatsioon?

Desinformatsioon on sihilikult loodud ja levitatud valeinfo, mille eesmärk on inimesi mõjutada, eksitada või manipuleerida. Näiteks võidakse seda kasutada poliitiliste arvamuste kujundamiseks, ühiskonnas segaduse, hirmu, kahtluste ja viha tekitamiseks, maine kahjustamiseks või majandusliku kasu saamiseks.

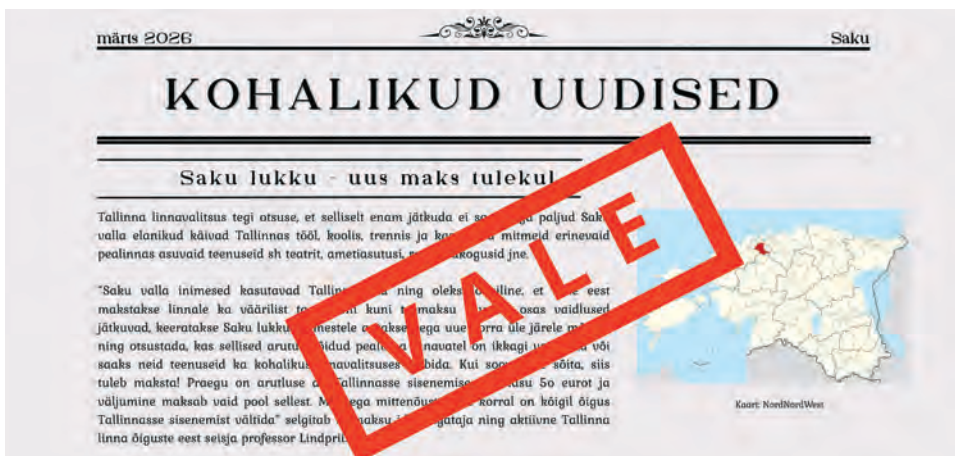
Nii valeuudised kui ka desinformatsioon mõjutavad inimeste usaldust, otsustusvõimet, tekitavad segadust, ühiskondlikke pingeid ja probleeme. Valeuudiseid võib võrrelda kuulujutuga, kuid desinformatsioon on tahtlik vale külvamine.

Kuidas valeinfot ära tunda?

Enne kui imelikuna tunduvat uudist uskuda ja jagada, tuleks uurida selle tausta.

Kontrolli allikat ja autorit

- ♦ Kas väljaanne on tuntud ja usaldusväärne? Vajadusel kontrolli tausta.
- ♦ Kas veebiaadress on usaldusväärne või lihtsalt sarnaneb tuntud lehega? Vajadusel võrdle.
- ♦ Kas autor on päriselt olemas ja usaldusväärne?

Valeinfo eesmärk on inimesi mõjutada, eksitada või manipuleerida

Foto: Veronika Laakso

- ♦ Millise eesmärgiga võiks olla uudis avaldatud?

Vaata vormistust

- ♦ Kas on kasutatud kummalist kujundust või esineb kirjavigu?

Loe pealkirjast kaugemale. Valeuudised kasutavad sageli:

- ♦ väga emotsionaalseid sõnu;
- ♦ suurtähtedes usumatuid väiteid ja klikkima kutsuvaid pealkirju;
- ♦ pealkiri võib olla eksitav isegi siis, kui sisu on neutraalne või tõele lähemal.

Kas tegemist võiks olla naljaga?

- ♦ Kui uudis tundub liiga kummaline, siis hinda, kas tegu võib olla naljaga.

Otsi sama uudist mujalt

- ♦ Olulist sündmust kajastavad tavaliselt mitmed usaldusväärsed allikad (nt ERR).
- ♦ Kui info leidub ainult ühel lehel, ole ettevaatlik.

Kontrolli kuupäeva ja konteksti

- ♦ Mõnikord jagatakse vanu uudiseid uue sündmusena.
- ♦ Kasutatakse fotosid, mis pole antud uudisega seotud.

Vaata tõendeid

- ♦ Usaldusväärne uudis tugineb kontrollitavatele allikatele ja faktidele ning eristab arvamust faktist.
- ♦ Ainult anonüümsetele väidetele või ekspertidele toetuv tekst võib olla kahtlane.

Hinda fotosid

- ♦ Kas tegemist võib olla võltsinguga või kasutatakse valet konteksti.
- ♦ Otsi sama pilti internetist nt Google Lensi abil.

Infosõja eesliinil tegutsev Propastop toob oma kodulehel ära viis levinumat pettust.

- 1. Vana pilt, uus pealkiri** – vanale fotole lisatakse emotsionaalne pealkiri, mis jätab mulje, et tegu on värske sündmusega.
- 2. Vale kontekst** – pilt võib olla päris, aga lugu selle ümber on vale.
- 3. Lavastatud fotod ja videod** – näiliselt juhuslik foto võib olla lavastatud stseen.
- 4. Manipuleeritud video** – videot lõigatakse nii, et kaob sisu mõistmiseks vajalik kontekst.
- 5. Tehisaru loodud visuaalid ja süva-võltsingud** – tehisaru loob realistlikke pilte ja videoid, mis mõjutavad sama tõhusalt kui päris materjal.

Kõigil juhtumitel on üks eesmärk: panna sind tundma midagi nii kiiresti, et sa ei jõuaks küsida, kas see üldse on tõsi.

Miks on valeinfo ohtlik?

Emotsionaalne sisu tekitab reaktsiooni, mida tahaks kohe teistega jagada või kommenteerida, kuid seda meilt just oodatasegi. Valeuudised ja desinformatsioon võivad külvata segadust ja hirmu, lõhkuda usaldust ja mõjutada käituma meid viisil, mis on kellelegi mingil põhjusel kasulik. Seetõttu on kriitiline mõtlemine ja info kontrollimine tänapäeval oluline oskus.

Ära lase enda emotsioonidega mängida!

Saku Sporting võitis oma esimese superkarika

MERILIN PIIRASALU | toimetaja

Saku Sporting võitis superkarikafinaalis Eesti naistejalgpalli viimaste aastate valitseja FC Flora 1:0. Tegemist on Saku klubi ajaloo esimese superkarikaga.

Sportland Arenal toimunud kohtumises lõi 35. minutil mängu ainsa värava Emma Treiberg.

Naiste superkarikat on välja mängitud alates 2009. aastast, aga Sakust sai alles neljas võitja. Flora on tõstnud selle trofee enda pea kohale rekordilised üheksa korda.

Just Flora ongi valitsenud Eesti naistejalgpalli alates 2018. aastast ning alates 2021. aastast on nende lähimaks ohustajaks olnud Saku. Selle tunnustuseks on Sportingu viis järjestikust meistriliiga hõbemedalit.

„Loomulikult on väga hea karikat võita ja väravat lüüa, sest see on see, mille nimel pingutad, aga tegelikult arvan, et sellest mängust jääb rohkem meelde see, kuidas me kõik koos pingutasime. Sellepärast me karika ka pea kohale tõstsite,“ lausus Treiberg pärast mängu ERR-ile.

Foto: Liisi Troska / jalgpall.ee

◇ ◇ ◇ TOIMETAJA VEERG ◇ ◇ ◇

Tean või ei tea?

Merilin Piirsalu

Mälumängude puudust Sakus ei ole. Saalid on alati rahvast täis ning ajude ragistamist on kui mitte kuulda, siis vähemalt näha.

Mõni aeg tagasi poleks arvanud, et osalen lausa kolmes mälumängu sarjas. Pisiku sain neli aastat tagasi, kui kohvik Ukas korraldas muusikaviktoriini. Osalemiseks tuli siiski end natuke koguda, sest tundus üsna tõenäoline, et istume seal pliiats pihus ning peame järjest ära andma tühje pabereid.

Õnneks olid teemad – disko, rock jms – ette teada ja see andis veidi julgust. Sai pisut valmistuda ning kohapeal tuli välja, et päris tühi see pea siiski ei ole.

Lõpuks läks nii hästi, et võitsime viiest etapist pea kõik ja saime kindla esikoha. Jah, osavõtjaid polnud nii palju kui praegu kohalikel mälumängudel käib, aga selle muusikaviktoriini võitjaks jääme ikkagi. Natuke nagu olümpiavõit, mis aegade lõpuni võitjale kuulub, ainult et kuulsuse ja sponsorlepingute asemel saime võimaluse oma võitu aeg-ajalt hea tujuga meenutada. Võib-olla mõni sõber ütleks ka, et nina alla hõõruda.

Sealt edasi tuli juba söekust juurde. Kui korra oled aru saanud, et valesti vastates häbi pärast maa alla ikkagi ei vaju

ning keegi su üle avalikult naerma ka ei hakka, siis lähed teinekordki.

Üksi muidugi ei läheks, sest mitu pead on ikka mitu pead ning mälumäng on seltskondlik tegevus. Saab sõpradega kokku, saab maitsta head-paremat, saab omavahel vaielda, kas see või teine leuitis oli foon või tolmuimeja. Pärast saab konkurentidega arutada, kes mida teadis ja mida oleks pidanud teadma. Siinkohal soovad tervitused Õlmaritele!

Mälumängude hooaeg on kestnud terve sügise ja talve. Kui varem käisime teadmisi proovile panemas ka mujal, siis enam pole vaja Sakust välja minna. Ukase mälumängust, Saku Pruulikoja mälumängust ja Melomängust kultuurikeskuses on rohkem kui küll. Lisaks toimub Saku-Kiili mälumäng, aga igale poole ju ka ei jõua. Niikuinii tundub, et niivõrd tihe osavõtt on justkui väike lisatöökoht, mis finantsiliselt siiski sisse ei too.

Kui rääkida tulemustest, siis läheb nagu läheb – keskmiselt, ütleme nii. Vahel tead mõnda asja esimesest hetkest, vahel pärast ajurünnakut. Paraku tekib liiga tihti tunne, et ajus istub ahv ja taob trummi – tead, et oled midagi kuulnud, aga ei jõua tuumani. Mõnikord lihtsalt ei ole ajukäärudest võimalik teadmist

Mälumängus võib ära kuluda fakt, et maailma pikim mees Robert Wadlow oli 272 cm pikk

Foto: erakogu

välja kaevata, sest seda pole seal kunagi olnudki. Siis tuleb seda võtta kui treeningut ja püüda faktid meelde jätta.

Loodetavasti jätkuvad sügisel Sakus kõik mälumängu sarjad. Punktitabel võib ju vahel olla ebameeldiv, aga kohal käies saab siiski pisut kinnitust, et midagi hallide rakkude vahel veel liigub. Lihtsalt paljudel teistel liigub rohkem.

Vähiravifond Kingitud Elu käis Sakus külas

SIRJE-MAI PIHLAK | Elukaar

Elukaare kutsel käis veebruaris sakukatel külas vähiravifond Kingitud Elu. Üritusel võisid osaleda kõik, kes soovisid. Kohal oli nii vähihaigeid kui ka nende kaaskondlasi, arste ning muidugi Elukaare liikmeid.

Sadakond huvilist istusid kohvilaudade taga, mis olid kaetud veebruarikuule iseloomulike kiluvõileibade ning nostalgiliste moosipallidega.

Päeva juhatas sisse Toivo Tänavsuu, kes umbes 12 aastat tagasi asutas koos ema Hille Tänavsuuga vähiravifondi Kingitud Elu.

Seejärel vaatasime Maria Avdjuško filmi „Head inimesed“, mis räägib vähiravifondi tegemistest ning abisaajatest, kel on vaja läinud nii psühholoogilist kui ka majanduslikku toetust.

Kui olime pisarad silmist pühkinud ja end pisut kogunud, rääkis Sakus elav dr Rille Pihlak, MD PhD Eesti Vähitõrje Võrgustiku kliiniline juht, lühidalt vähi ennetusest ning tänapäevasest ravist. On hea teada, et vähiravi on aastatega väga palju arenenud ja muutunud. Aga mitte iga ravi ei saa tervisekassa poolt rahastatud. Dr Pihlak kiitis vähiravifondi, mis annab inimestele lootust.

Pärast seda meenutas Toivo Tänavsuu juba pikemalt vähiravifondi algusaegu ning rääkis praegustest tegemistest. Ta ütles uhkusega, et igat toetuse taotlejat on rahaliselt toetatud ning taotlejad on saanud aega juurde. Toivo kiitis fondile raha kogujate tegevust ning nentis, et enamasti jagatakse abivajajatele aastas

umbes üks miljon eurot. Muidugi käib jagamine koostöös onkoloogidega.

Ei saa märkimata jätta ka Toivo Tänavsuu muid tegemisi. Ta jutustas, kuidas pani 37-aastaselt maha ajakirjaniku ameti ning asus uuesti õppima. Seekord arstiks. Tema raamat „Arstitudengipäevik. Kuidas dinosaurused arstiks õppis ja ellu jäi“ on kirjutatud kerge huumoriga. Kõik raamatu eksemplariid, mis Sakku kaasa toodi, leidsid siin uue omaniku. Ka annetuste kogumiskast sai ääreni täis. Toivole oli abiks tema tütar ning perega samas lauas istus ka Toivo isa, kes on muide samuti sakukas.

Järgmiste kohtumisteni Elukaare üritustel!

Kultuurikeskuse saal oli rahvast täis

Fotod: erakogu Toivo Tänavsuu (keskel) koos pereliikmetega

Eakate giidituur Tervisemuuseumisse

Saku valla eakate nõukogu kutsub eakaid vanuses 64+
22. aprillil giidituurile Tervisemuuseumisse (Lai tn 30, Tallinn).
Külastatakse näitust „Hüvasti noorus“.

Giidituuri kestus on 60 minutit.

Broneeritud on kolm 15 liikmelist gruppi.

Kell 12.30 Kiisa kandi rahvale, registreerimine Marianne Õun tel **514 2880**.

Kell 14 või kell 15.15 Saku kandi rahvale, registreerimine Maie Krestinov tel **526 9133**.

Palun andke osalemissoovist teada hiljemalt 6. aprilliks.

Giidi kulud kannab eakate nõukogu. Muuseumipileti eest tuleb osalejatel tasuda 8 eurot.

Ühiselt transporti ei korraldata.

Mugav on minna rongiga: Kiisalt 11.42 ning Sakust 13.05 ja 14.22.

Loodus õpetab märkama, loovus aitab väljendada

MAARJA MÄNNISTE ja TIINA MESILA | Loodus- ja Loovuskeskus

Loodus- ja Loovuskeskus on erahuvikool, mille eesmärk on pakkuda lastele ja noortele rohkem võimalusi aktiivseks ja sisukaks ajaveetmiseks looduses. Ringis ühendame looduses liikumise ja loovtegevuse. Matkame, avastame ning õpime märkama enda ümber toimuvat. Katsetame ja meisterdame ning seeläbi arendame laste keskendumisvõimet, peenmotoorikat ja loovat mõtlemist. Lisaks toimuvad ka väljasõidud põnevatesse paikadesse, et pakkuda lastele uusi kogemusi ja avardada silmaringi.

Õppeaastal 2025/2026 on meie huviring Loodus- ja Loovusring toimunud koolilastele Kiisal ja Kurtna koolis ning lasteaialastele nii Aespa Metsaveere lasteaias kui ka Kurtna lasteaias.

Meie ringis ei parandata ega hinnata loomingu, vaid julgustatakse lapsi usaldama oma sisetunnet ja väljendama tundeid nii, nagu need parasjagu välja tahavad tulla. Tundeid ja mõtteid oleme püüdnud kanda tekstuurmaalina lõuendile, oleme maalinud ka poriga, kaunistanud erinevaid tehnikaid kasutades küünlaid, meisterdanud helkureid ja polümeersavist kingitusi. Isadepäevaks valmisid isadele traadist, kividest ja pärlitest pildiraamid, kuhu jäädvustasime lapsest pildi polaroidkaameraga. Jõuluajal võtsime osa heategevuslikust projektist „Jõulukaardid hooldekodudele”, kus

Loominguline tegevus arendab ja lõõgastab

Foto: erakogu

meisterdasime eakate kodu elanikele erinevates tehnikates jõulukaarte. Lisaks kaunistasime piparkoogimaju ja nautisime kuuma kakaod.

Sellel õppeaastal valmistasime mikromootoritega penoplastist paate,

mõõtsime, lõikasime ja katsetasime ning lasime paadid matka käigus vette. Isegi kipsis käega Adeele lõi vapralt kaasa ja tõestas, et loovus ei küsi piiranguid. Metsamatkad on olnud meie ringi loomulik osa – liikumine, märkamine ja looduses olemine annavad õppimisele hoopis teise mõõtme. Matkadel oleme teinud usalduskõndi ning teadveloleku harjutusi, oleme õppinud tundma erinevaid ökosüsteeme ja liike. Talvel oleme õues kuhjanud lumehunnikuid ja teinud neist vulkaane. Selle käigus oleme rääkinud ka keemilistest reaktsioonidest. Peale füüsiliselt rasket talvematka oleme preemiaks teinud populaarset lumejäätit ja kelgutanud mõnuga.

Ees ootavad maalimine alkoholitintidega, Illusioonide muuseumi külastamine Tallinnas ja palju muud põnevat.

Loodus- ja Loovusringi eesmärk on toetada laste loovust, eneseväljendust ja katsetavat mõtteviisi. Lisaks väärtustame igal aastaajal õues olemist – liikumine värskes õhus toetab nii laste füüsilist tervist, vaimset heaolu kui ka õppimise rõõmu ning aitab hoida tasakaalu loovuse ja keskendumise vahel.

Meie juhendajad viivad läbi ka sünnipäevi ja õppekäike lastele ning töötubasid meeskondadele. Rohkem infot Loodus- ja Loovuskeskuse tegemiste kohta leiab kodulehelt loodusjalooovus.ee.

Toredad abilised Kurtna Koolis

3. märtsil oli tore ja hingesoojendav päev. Asendan ajutiselt Kurtnas kooli ja lasteaia territooriumil sealset majahoidjat. Tol päeval olin juba hulk aega teede pealt jääd lõhkunud, kui umbes kell 11 jõudsin kooli väravate ette.

Algklasside lapsed tulid just õue ja mind märkas teise klassi poiss Sander Treier. Ta tõttas kohe appi labidaga, mille oli kodust kaasa vedanud. Selle peale saabusid uudistama ka teised lapsed, eriti poisid, ja soovisid samuti aidata. Tõin siis lasteaia kuurist labidaid ja luudasid. Ott arvas, et tema soovib ka kojameheks saada ja küsis, millal veel saab aidata.

See oli nii tore, et lapsed abi pakkusid. Palju tänu Sandrile, Otile, Sebastienile, Kristenile, Albertile ja teistele tubliledele abilistele!

Tänulik majahoidja Merle

Foto: erakogu

Meelte kool aitab lastel toiduga sõbraks saada

HELEN PÄRTEL | Meelte kool

Meelte kooli näidistund Päikesekillu Tulika rühmas

Kui õppimine on lõbus, jääb ka rohkem meelde

Fotod: erakogu

Meelte kool tegeleb laste toitumishariduse edendamise juba aastast 2018. Eesmärk on tuua laste igapäevaelu rohkem avastamist, mängulisust ja enesekindlust toidu maailmas.

Programm põhineb meeltepõhisel toiduharidusel, kus lapsed tutvuvad erinevate toiduainetega läbi nägemise, kuulmise, haistmise, kompimise ja maitsmise. Tegemist on rahvusvaheliselt tunnustatud SAPERE meetodiga, mis aitab märgata nüansse, mida tavapärases söögikorra rutus ei pruugi tähele panna. Sapere on ladinakeelne sõna ja tähendab „oskama, maitsma, teadma ja tundma“.

Meelte kooli tunnid on üles ehitatud praktilistele avastustele. Lapsed uurivad toiduaineid kuju, värvi ja tekstuuri järgi, kuulavad, millist heli teeb näiteks porgand, kui see pooleks murda ja närida ning nuusutavad erinevaid lõhnu, et leida sarnasusi või erinevusi. See arendab nii sõnavara kui ka emotsionaalset eneseväljendust, harjutab last märkama oma tundeid ja eelistusi ning austama ka kõrvalolijate kogemust.

Külas Tulika rühmal

Märtsis oli Meelte kool kutsutud andma näidistundi Päikesekillu lasteaia Tulika rühmas. Kohal olid 18 rõõmsat ja uudishimulikku last ning kaks õpetajat. Juhendasid Meelte kooli mentorid Kristel Kips ja Helen Pärtel. Tund kujunes elavaks ja soojaks: lapsed olid valmis nuusutama, kuulama, katsuma ja võrdlema, ning õpetajad nägid kõrvalt, kuidas lapsed sellesse kõigesse loomulikult sisse elasid. Rühma

täitis vaikne sumin, kus igaüks kirjeldas omal moel, mida ta tajub – kelle jaoks meenutas lõhn kevadet, kelle jaoks tundus tekstuur nagu pilv.

Meelte kooli mentoritele jäi eriliselt meelde hetk, mil lapsed hakkasid loovalt ja julgelt oma kogemusi kirjeldama. Mõni laps, kes tavaliselt uusi toite pelgab, oli seekord valmis vähemalt nuusutama või sõrmega katsuma. Samuti jäi silma see, et tahelepanelik õhkkond rühmas – lapse jaoks on oluline, et tal on aega, ruumi ja turvatunnet, ning just seda see tund pakkus.

Rühma õpetaja Liis kirjutas oma tagasisides: „Programm oli väga sisukas ja hariv ning pakkus lastele palju avastamisrõõmu. Tund oli suurepäraselt planeeritud ning kõik lapsed jaksasid tegevustes aktiivselt kaasa teha.“

Julgustan ka teisi Meelte kooli oma rühma kutsuma – see on lastele põnev ja arendav. Siirast rõõmu jagus kuhjaga! Ka vanematelt tuli palju positiivset tagasisidet õppeprogrammi kohta, kuna lapsed jagasid oma muljeid kodus suure elevusega.

Lapsed said erinevate tegevuste kaudu kasutada oma meeli – kirjeldada, katsuma, nuusutada, maitsta, kuulata ja võrrelda. Vahepealne sirutuspaus detektiivimänguga pakkus palju nalja ja elevust. Selline õppimine läbi kogemuse on väga põnev ning aitab lastel paremini toiduga sõbraks saada. Oli rõõm näha, kui aktiivselt ja uudishimulikult lapsed osalesid. Ka õpetajatele pakkus tund palju rõõmu.“

Teeme koostööd!

Meelte kool on hea meelega partneriks lasteaedadele ning teistelegi, kellele teema huvi pakub. Kogu programm koosneb 20 tunnist, kuid kokku saab ka leppida kasvõi ainult ühe tunni.

Lisaks pakume koolitusi õpetajatele ja lapsevanematele. Meilt saab tellida ka nõuetekohase lasteaia menüü koostamist ja analüüsi. Teeme koostööd noorsootöötajatega ning korraldame sünnipäevade töötubasid ja muid tegevusi.

Lisainfo www.meeltekol.ee

Keedetud porgandi suhtes ei olnud laste kommentaarid just armulised, aga nalja sai:

„Mulle meeldis see, kuidas lilla kapsaga sai muuta vee värvi.“

„Naljakas oli keedetud porgandi maitsmine, sellepärast, et see maitses nii kehvasti.“

„Detektiivimäng oli nii lõbus.“

Porganditükki nuusutades: „Lõhnab nagu vihmauss.“

Riivitud porgandit maitstes: „Märg ja mudane muru, mmm.“

Keedetud porgandit maitstes: „See oleks nagu mädamuna.“

Roundnet – 360 kraadi põnevust peatselt ka Sakus

HELEN KIIS | roundneti fänn

Roundneti trenn Sakus. Foto: erakogu

„Mida? Mis asi?“ ja imestunud näoilme on tavapärane reaktsioon vestluses, kus meie pere ühest lemmikust, roundnetist, juttu tuleb. Sageli ei aita ka täpsustus, et rahvakeeli teatakse seda pigem spikeballi nime all.

Kuigi Eestis veel vähelevinud, ulatuvad roundneti juured juba 1989. aastasse, mil USA mänguasjameister Jeff Knurek selle leiutas. Millal mäng Eestisse jõudis, ei olegi täpselt teada, kuid kindlasti mitte varem kui alles sellel sajandil.

Meie perre jõudis see 2020. aastal, mil naabrite meespere internetist ühe veidra välimusega mängukomplekti tellis ja lapsed meie pere nooremaid suveõhtutel mängima kutsusid. Kui mänguhuvilistest lastest puudu jäi, võeti ka täiskasvanud kampa.

Siis ei osanud veel aimatagi, et napp viis aastat hiljem on see spordiala ka meie meespere nii endasse haaranud, et täna käiakse regulaarselt trennides, võisteldakse ja aidatakse võistlusi korraldada ning ala Eestis propageerida.

Ühiselt unistatakse koduvallas trennide käivitamisest ja Eesti tiimi osalemisest maailmameistrivõistlustel, mis toimuvad juba 2026. aasta sügisel Pariisis.

Mis on roundnet

Mängukomplekti tootja kaubamärgi spikeball järgi tuntud roundnet on kaasahaarav ja tempokas pallimäng, mida mängitakse neljakesi, kaks kahe vastu. Mäng toimub väikese madala võrgu ümber, mis asub keset 360 kraadist

„väljakut“. Palli võib lüüa peaaegu kõikjale ja seda tuleb ka igalt poolt vastu võtta. See eristab roundneti paljudest teistest pallimängudest ja muudab selle alguses ehk keeruliseks, kuid samas ka põnevaks.

Mängu põhireeglid on lihtsad ja õpitavad paari minutiga. Soovi korral saab neid ka ise endale meelepäraseks kohandada – mängida kahekesi või kolmekesi. See teeb alustamise eriti lihtsaks. Vaja on vaid mängukomplekti (võrk ja pallid) ning piisavalt ruumi – murulappi, rannariba, parki, staadionit või spordisaali. Nii oleme ka meie pere ja sõpradega mänginud seda nii koduhoovis, rannas kui ka Saku spordikeskuse staadionitel ja siseväljakutel.

Kuidas alustada

Kuigi tippasemel mängimine eeldab head füüsilist vormi ja tehnikat, ei nõua alustamine eriti muud kui tahet ja järjepidevust. Alustuseks ka veidi kannatlikkust. Pall on ümmargune ja kipub esialgu ikka pörkama sinna, kuhu tahab. Kui lõpuks õnnestub see esimest korda ideaalselt võrku suunata, on eduelamus ehe ja õnnestumistunne võimas. Oskused tulevad mängides ning harjutades.

Sobilik paljudele

Roundnet ei küsi ei vanust ega sugu. Koos treenivad ja võistlevad nii teismelised kui pea viiekümnesed. Võistlustel mängitakse mees-, nais- ja segapaarides ning erinevates tugevusgruppides. See tagab võimalikult tasavägised ja põnevad

mängud, mis pakuvad pinget nii mängijatele kui pealtvaatajatele.

Pikema kogemustega mängijate sõnul teevad roundneti põnevaks rallid ehk need hetked, mil pall liigub kiirelt mängijate vahel – kõik sööstavad, hüppavad ja päästavad näiliselt võimatuid palle. Reaktsioonikiirus, koordineerimine, väljakutaju ja taktikaline mõtlemine arenevad märkamatu. Ja muidugi meeskonnatöö – ilma selleta ei tule midagi välja.

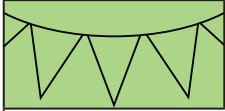
Roundnet on kogukonnamäng. Ühised treeningud, areng, võidud ja kaotused liidavad rohkem kui arvata oskaks.

Suheldakse ka väljaspool väljakut, tekivad uued tutvused ja sõprussuhted. Näiteks klubis Roundnet Tallinn käivad koos mängimas inimesed väga erinevatelt elualadelt – meil on muusikuid, õpetajaid, tudengeid, IT-taustaga noori ja palju teisi. Klubi eestvedaja on aga hoopis ooperilaulja, kes lisaks Estonia lavalaudadel publiku südamate võitmisele teeb super tööd ka kohaliku kogukonna loomise ja ala arendamise nimel.

Hakkame Sakus mängima!

Eestis tegutseb praegu aktiivselt kaks klubi: Roundnet Tallinn ja Tartu Roundnet Klubi, kuid plaanid on suured. Nii on tulevikus soov ka Sakku oma klubi luua, kui vaid mänguhuvilisi jätkub.

Kui ka Sina tahaksid mänguga lähemalt tutvust teha, võta meiega ühendust – leia Facebookist grupp Saku roundnet või kirjuta Romekile romekmarthen@gmail.com

KUHU MINNA MÄRTSIS JA APRILLIS

- ♦ 26.03 kell 19 Kiisa *stand-up* õhtu, Kiisa Vabaajakeskuses. Sissepääs on tasuta, kuid külastajatel palutakse veebis koht ette broneerida.
- ♦ 27.03 kell 19 Amy Winehouse tribuute: Laura Põldvere – Amy Winehouse'i hingemaailmas, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- ♦ 28.03 kell 16 Saku Mandoliinide kevadkontsert „Kevade(l)ootus“, solist Ivi Rausi, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- ♦ 29.03 kell 13 Kevadine kaunistuste töötuba, kus valmistatakse hooajaline kaunistus, Kiisa Vabaajakeskuses.
- ♦ 2.04 kell 19 Saku Pruulikoja mälumäng, Saku Pruulikoja Pubis.
- ♦ 4.04 kell 11 Ülestõusmispühade perepäev, Saku Toomase kirikus.
- ♦ 8.04 kell 18.30 Lastevanemate koolitussari „Müofunktsionaalne teraapia – miks ja kellele?“, lasteaias Terake. Vajalik eelnev registreerimine.
- ♦ 9.04 kell 10 Beebivanemate õpiamps: kuni 1,5-aastase lapse füüsilise arengu toetamine kodus, lasteaias Terake Pargi majas. Vajalik eelnev registreerimine.
- ♦ 9.04 kell 19 Põnevusfilm „Midagi tõelist“, Kiisa Vabaajakeskuses.
- ♦ 12.04 kell 10 Mala loomise töötuba, Mandala ILU stuudios, Teaduse 13, Saku.
- ♦ 12.04 kell 11 Las Laps Laulab 2026 kontsert-lauluvõistlus, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- ♦ 15.04 kell 18 Vanemate avatud vestlusring laste koolitõrgete toetamiseks, Teaduse 13, Saku. Vajalik eelnev registreerimine: kairit.lindmae@gmail.com või 5451 2202.
- ♦ 16.04 kell 19 Saku Pruulikoja mälumäng, Saku Pruulikoja Pubis.
- ♦ 25.04 kell 12 Viljandi Laste- ja Noorteteater REKY etendus „Jussikese seitse sõpra“, Kiisa Vabaajakeskuses.
- ♦ 25.04 kell 19 ET teatrietendus „Taevaredel“, Kiisa Vabaajakeskuses.
- ♦ 26.04 kell 19 Saku *stand-up* õhtu, Saku Valla Kultuurikeskuses. Sissepääs on tasuta, kuid külastajatel palutakse veebis koht ette broneerida.
- ♦ 30.04 kell 19 Šamaanitrummiorkester ŠATRO Maagilised volbriöö rütmid, Saku Gümnaasiumi aatriumis, Traani tee 1.
- ♦ Kuni 30.04 Maalinäitus „Naiselik armastus värvides“ – Tiia Järvpõld, Saku raamatukogus.
- ♦ Kuni 31.05 Maia Muldma maalinäitus „Oleme sarnased – oleme erinevad“, Kiisa raamatukogus.

Rohkem infot sündmuste kohta ja registreerimine www.sakuvallakalender.ee

ÜRITUSED EAKATELE MÄRTSIS JA APRILLIS

- ♦ 31. märtsil kell 16 Saku Elukaare korraldatud loeng „Liikumine“, lektor Tallinna Ülikooli õppejõud Mailiis Pruuli. Tehakse ka harjutusi, seega selga mugavad riided. Loeng toimub NOVA2 programmi raames 60+ huvilistele, Saku Gümnaasiumis, Traani tee 1.
- ♦ 18. aprillil kell 11 Saku Elukaare koosviibimine. Külla tuleb diplomaat, poliitik ja Euroopa Parlamendi liige Marina Kaljurand, Teaduse 1, Saku, suures saalis.
- ♦ 18. aprillil kell 13 Eakate kevadpidu, Kiisa Vabaajakeskuses. Korraldab KI-KU-TA-RO PÜ.
- ♦ 27. aprillil kell 11 Saku Diabeetikute Seltsi koolituspäev, kus osaleda võivad kõik huvilised. Mälutreening Anu Jonuksiga ja Saku raamatukogu töötajatega, Teaduse 1, Saku, suures saalis.

Regulaarselt toimuvad

- ♦ Eakate vesivõimlemine üks või kaks korda kuus laupäeviti kell 9, järgmised korrad 28.03, 11.04 ja 25.04, Saku ujulas.
- ♦ Tervisevõimlemine E ja K kell 18.15 Kajamaa Koolis, Kooli tee 1, Saku. Täpsem info: Lemmi Oro, lemmi.oro@sakuvald.ee.
- ♦ Päevakeskuse tervisevõimlemine Ruudi Alba juhendamisel E ja K kell 9.30 Saku Valla Kultuurikeskuse ruumis 111.
- ♦ Päevakeskuse tervisevõimlemine Kristi Valli juhendamisel L kell 10 Saku Valla Kultuurikeskuse ruumis 111.
- ♦ Lauluring Urmi Sinisaare juhendamisel teisipäeviti kell 11 Kultuurikeskuse ruumis 111.
- ♦ Eakate tantsuring Kiisatar T kell 15 Kiisa Vabaajakeskuses. Oodatakse liituma uusi huvilisi!
- ♦ Eakate lauluring K kell 11 Kiisa Vabaajakeskuses. Oodatakse liituma uusi huvilisi!

Rohkem infot koolituste, ringide, ühenduste ja teenuste kohta www.sakuvald.ee/eakatele.
Päevakeskuse sündmuste kohta saab infot ka telefonil 604 1731.

Mis juhtus

- 22. veebruaril kell 18.02 teatati liiklusõnnetusest Saku alevikus Tallinn-Saku-Laagri teel, kus 42-aastase naise juhitud sõiduauto Porsche põrkas kokku 21-aastase mehe juhitud sõiduautoga BMW. Porsche juht ja BMW-s viibinud 19-aastane naine toimetati haiglasse.
- 23. veebruaril kell 15.14 juhtus liiklusõnnetus Tallinn-Saku-Laagri teel, kus 65-aastane mees sõitis sõiduautoga Fiat Panda kõrvalteelt ette peateel liikunud kaubikule Ford Transit, mida juhtis 63-aastane mees. Fiati juht toimetati haiglasse.
- 25. veebruaril kell 16.28 teatati liiklusõnnetusest Saku alevikus Tallinn-Saku-Laagri teel, kus 39-aastane naine juhtis sõiduautot Toyota Auris ja ei andnud teed sõiduautole Toyota Yaris, mida juhtis 54-aastane naine ning toimus kokkupõrge. Toyota Yarises kaassõitjana viibinud 55-aastane mees toimetati haiglasse kontrolli.
- 9. märtsil kell 11.46 ajal juhtus liiklusõnnetus Tallinn-Pärnu-Ikla ja Tallinn-Saku-Laagri teede ristmikul, kus 45-aastane mees sõitis sõiduautoga Volkswagen Passat ette 60-aastase mehe juhitud kaubikule MAN. Volkswageni juht toimetati haiglasse.
- 15. märtsil kell 00.13 sai häirekeskus teate Tammemäe külas kadunud eakast mehest, kes esialgse info kohaselt läks jalgrattaga hommikul Männiku karjääri kalale. Sündmusele reageerisid Nõmme päästjad, politsei ja kiirabi. Kell 00.42 läksid pinnaltpäästjad päästelauaga mööda jääd uppunud meest välja tooma ja kella üheks toodi meesterahva surnukeha kaldale. Uppumise tõenäoline põhjus on seotud kalastamisega.
- 16. märtsil kell 16.21 sai häirekeskus teate, et Tammemäe karjääris läksid kaks kalameest pühapäeval kalale, kuid nad pole koju jõudnud ega endast märku andnud. Terve õhtu kestnud otsingute käigus kalamehi ei leitud. Otsingutega alustati uuesti 17. märtsi hommikul koos Nõmme ja Pirita päästjate ja politsei tuukritega. Valmiduses olid ka demineerijad oma allveerobotiga. Esimene kalamees leiti jää alt umbes viie meetri sügavuselt kell 15.05 ja teine kell 15.24. Uppunud olid mõlemad meesterahvad, 64- ja 52-aastane.

MÄRTS-APRILL SAKU TOOMASE KOGUDUSES

R	27.03	kell 18	noorteka mängude õhtu
P	29.03	kell 11	jumalateenistus ja lastekirik/juuniorid
N	02.04	kell 18	Suure Neljapäeva osadusõhtu
R	03.04	kell 11	Suure Reede jumalateenistus
L	04.04	kell 11	ülestõusmispühade perepäev
P	05.04	kell 11	esimese ülestõusmispüha jumalateenistus ja lastekirik
T	07.04	kell 11	Saku päevakeskuse ülestõusmishommik
N	09.04	kell 11	väärikate hommik
L	11.04	kell 18	noorteõhtu
P	12.04	kell 11	jumalateenistus ja lastekirik/juuniorid
N	16.04	kell 18	osadusgrupp Markusega
P	19.04	kell 11	jumalateenistus ja lastekirik/juuniorid

Koguduse õpetaja Ariel Süvari, tel 551 5716 / ariel.suvari@eelk.ee
Saku Toomase kirik, Küttsu 2, Saku
Koduleht: saku.eelk.ee
Facebook: EELK Saku Toomase kogudus

Mälestame kauaaegset naabrit

AADU MAASALU

ja avaldame kaastunnet lähedastele.

Kõrve ja Piiri tänava elanikud

Mälestame kauaaegset kaasteelist

LINDA RENTIKUT

ning avaldame kaastunnet lähedastele.

Kohviklubi

Südamlik kaastunne
Eve Veevelile kalli

EMA

surma puhul.

Päikesekillu pere

Südamlik kaastunne
Urve Vilole perega kalli

ÕE

kaotuse puhul.

Sale ja Heino

Suure, suure kurbusega
tõdeme, et on lahkunud
üks vapper saarlane

AARE TAMM

Sügav kaastunne abikaasale,
lastele ja lastelastele.

Mälestavad Vahur ja Jaak

Avaldame kaastunnet Lembile,
Reimole ja Argole peredega
kalli abikaasa, isa ja vanaisa

AARE TAMME

lahkumise puhul.

Küllikki ja Ain

Avaldame sügavat kaastunnet
armsale õpetaja Lembile kalli

ABIKAASA

kaotuse puhul.

Oleme mõtetes Sinuga
ja soovime Sulle jõudu
sellel raskel ajal.

Kellukese rühma lapsed
ja lapsevanemad

Avaldame sügavat kaastunnet
armsale õpetaja Ailenile

VANAEMA

kaotuse puhul.

Oleme mõtetes Sinuga
ja soovime Sulle jõudu
sellel raskel ajal.

Kellukese rühma lapsed
ja lapsevanemad

MÄLESTAME LAHKUNUID

AADU MAASALU
MATI TALVE
VIKTOR VASSILJEV

ESTA TOMBERG
INNA PEDANIK
REET AKKEL

- Eramu, korteri ning äripindade ehitustööd
- Tänavaja äärekivide paigaldus
- Haljastustööd
- Piirdeaedade ehitus
- Ehitusmasinate teenused koos juhiga

Kontakt: 58 439 879, info@sakuehitus.ee, www.sakuehitus.ee

MEISTERVIIMISTLUS^{ee}

**Maja, korteri, vannitoa
EHITUS ja REMONT**

meisterviimistlus.ee
tel 5620 8888
info@meisterviimistlus.ee

Sinu isiklik kinnisvaramaakler
Sakus ja Harjumaal

Sinu jaoks on
kinnisvara müügi- ja
üürieelne
hinnastamine tasuta!

Ketter Ross
ketter.ross@uusmaa.ee
5399 9923

UUS MAA
City

**Viljapuude
hoolduslõikus**
52 88 747
www.aias.ee

Teeme koos korda sinu kodu dokumentatsiooni

Aitame sind:

- ehitiste kasutuslubade asjaajamisega;
- korterite ümberehituste dokumentatsiooni asjaajamisega.

Tel. 502 0675, info@maretmanagement.ee
www.maretmanagement.ee

- AUTODE KERE- JA VÄRVITÖÖD
- LIIKLUS- JA KASKOJUHTUMID
- KAHJUKÄSITLUS
- KLAASIVAHETUS

f Color MacNegor
info@colormacnegor.ee

☎ +372 580 55 550

📍 SAKU-TÖDVA 37, TÖDVA
HARJUMAA

PMR

**IT ja Autoteenused
Saku vallas**

PMR IT Consulting

- ✓ Arvutiabi
- ✓ Wi-Fi ja arvutivõrgud
- ✓ Andmete varundus ja taastamine
- ✓ Küberturvalisus
- ✓ Virtuaalserverid
- ✓ Pilveteenused

PMR Racing

- ✓ Diagnostika ja veakoodid
- ✓ Elektroonika ja diagnostikaseadmed
- ✓ Tarkvarauuendused
- ✓ Lisavarustus
- ✓ Hooldus ja remont
- ✓ Autode müük

📍 Tehnika 7, Saku | e-post: info@pmr.ee | Tel: +372 53 05 33 99

Niidukite aeg on varsti käes!

Soeta uus masin või tule tee olemasolev enne suve hoolduses korda

Ambrogio TWENTY 25

1100€
1995€

STIHL iMow RMI 422

899€
1399€

STIHL iMow RMI 422P

999€
1699€

STIHL iMOW 5 EVO

1699€
2699€

STIHL iMOW 6

1799€
2999€

STIHL iMOW 6 EVO

1799€
3499€

STIHL iMOW 7

2399€
3899€

STIHL iMOW 7 EVO

2899€
4499€

* STIHL robotitel tasuta paigaldus

MÜÜK / HOOLDUS / PAIGALDUS

MÜÜK / HOOLDUS / PAIGALDUS

Tehnika 7, Saku / E-R 9:00-18:00

53 244 296 / bravotehnika.ee

SUUR BEEBITAIMEDE MÜÜK NURMIKO AIANDIPOES

Kokku 90 erinevat sorti ja värvi beebisid:

Petuunia 26 erinevat
Aed-puispetuunia 22 erinevat
Lobeelia 3 erinevat
Bacopa 4 erinevat
Tiivikliil 2 erinevat
Suvelilli TRIXI 13 erinevat
Rohelised taimed 11 erinevat
Maasikataimed 4 erinevat
Maitsetaimed 5 erinevat

Hind: 1 beebi kuubikus 0,90€ 2 ja 3 beebit kuubikus 1,70€

Beebitaimed on saadaval ainult aiandipoes kohapeal, ette tellimusi me kahjuks võtta ei saa.

Oleme avatud T-R 10-18 ja L 10-16

Aia- ja Lillitari
NURMIKO
AASTAST 1989

Millal Sina oma töö eest viimati ühe vägeva **BRAVO!** said?

Kui hekk vajab pügamist, muru niitmist, muld planeerimist, kannud eemaldamist, oksad purustamist ja kogu see kraam ära vedamist... siis RENDI tehnika erinevateks töödeks, nii koos juhiga kui ka ilma!

SINU KEVADISED ABIMEHED

KONTOR JA RENDIPUNKT:

Üksnurme tee 16b, Saku / 51 51 959 / info@bravorent.ee

11.aprill 2026 Saku Motokeskus

EESTI LIIVAKUNINGAS 2026

www.eestimotokross.ee

kell 12.00 avamine
"Teravmoon" Live

Limpa jooksurataste võistlus, loosimine piletistjatele
alla 12.a tasuta, tavapilet 15.- Vip pilet 49.- Fienta.com

SAKU VALD
Labi rohelise aega

LASTEVANEMATE KOOLITUSSARI

8. aprill
17.30 - 18.30

Müofunktsionaalne teraapia

**MIKS JA
KELLELE?**

Koolitaja: Glossom tervisekliiniku
asutaja **Egert Laas**

Lasteaed Terake
Tallinna mnt 12, Saku

ROHKEM INFOT JA REGISTREERUMINE
SAKUVALLAKALENDER.EE

SAKU VALD

BEEBIVANEMATE ÕPIAMPSUD

Pargi 27, Saku

9. aprill 2026 kell 10.00-11.30
kuni 1,5-aastase lapse füüsilise
arengu toetamine kodus

Registreeri tasuta koolitusele
www.sakuvallakalender.ee
Kohtade arv on piiratud!

**Tule koos
beebiga!**

♥♥ Viljandi Laste- ja Noorteteater REKY ♥♥

SIILV VÄLJAL
JUSSIKESE
SEITSE
SÕPRA

KIISA VABAAJAKESKUSES
Kurtna tee 8

L 25.04
12:00

Lavastaja
Kadri Paldra

Pilet 16€
Sülelapsed, kuni 1.5a, tasuta
sakuvallakalender.ee

SAKU
GÜMNAASIUM

Tule uuel õppeaastal tööle Saku Gümnaasiumisse!

Ootame kandideerima:

- eesti keele ja kirjanduse õpetaja gümnaasiumi astmesse
- saksa keele õpetaja põhikooli ja gümnaasiumi astmesse
- matemaatikaõpetaja põhikooli ja gümnaasiumi astmesse
- inglise keele õpetaja põhikooli astmesse
- logopeed
- klassiõpetaja
- koolipsühholoog
- HEV-koordinaator

Konkursid
kestavad sobiva
kandidaadi
leidmiseni

Kandideerimiseks saada oma CV, motivaatsioonikiri või -
video ja kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid aadressile
kool@saku.edu.ee.
Lisainfo: <https://saku.edu.ee/>

" JALAD TÖÖLE, VABANDUSED PUHKUSELE! "

#SAKULIIGUB
SAMMUVÕISTLUS
1. - 30. APRILL

Download the App Now

Download the App Now

SAKU VALLA SPORDIKESKUS
#SAKULIIGUB

REGISTREERIMINE

SAKU VALLA SPORDIKESKUS
#SAKULIIGUB

SEEKORD AINULT MEHED
MÄNNIKU
JAHILASKETIIRUS
09.04.2026 KL 17.30
" IGA MEES PEAB KORRA ELUS MIDAGI ALLA LASKMA "

" IGA MEES ON PIISAVALT MACHO, ET KORRA ELUS TRENNIPEOL KÄIA! "

SAKU VALLA SPORDIKESKUS
#SAKULIIGUB

Meeste
Trennipidu
19.aprill kell 12

SAKU SPORDIKESKUS B-HOONE
TALLINNA MNT.10, SAKU

SAKU VALLA SPORDIKESKUS
#SAKULIIGUB

EAKATE
VESIVOIMLEMINE
SAKU UJULAS

11.04.2026
25.04.2026

Trenni algus kl. 9.00
Osalustasu 2 €
Lisainfo 510 3351

Kuulutused

- ▶ Väljaõppinud puulangetajad lõikavad parima hinnaga ohtlikke puid, teostame kändude freesimist. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 513 3458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee.
- ▶ Müüa lõhutud toored ja kuivad küttepuud kohaletoomisega. Hall lepp, sanglepp, kask. Küttepuud võrkkotis 50l. Tel 509 9598, www.pakhalupuu.ee, e-post pakhalupuu@gmail.com.
- ▶ Arboristi teenused: (ohtlike) puude raie, hooldus- või kujundusloik, hekkide pügamine, viljapuude hooldus, kändude freesimine. Olemas vastutuskindlustus ja kutsetunnistus. Marek, tel 525 1330, www.mwww.ee.
- ▶ Müüa toored ja kuivad küttepuud – lepp, sanglepp, kask. Metsakuiv okaspuu. Kogus alates 7 rm, transport hinna sees. Lisainfo ja tellimine tel 5551 8498.
- ▶ KÜTTEPUUD Müüa toored-kuivad küttepuud segalehtpuu, sanglepp. Võrgus 40 l kuiv lepp/kask. Võrgus halujäägid (5–25cm). Tel 504 2707.
- ▶ Pakun korstnapühkimise teenust, korstnapühkija tase 3, eramajad. Töötan ka õhtuti ja nädalavahetusel. Alar Lanna 5353 3247, info@tuhamees.ee või läbi Messengeri.
- ▶ Ostan autosid, seisukord ei ole oluline, tel 553 1989.
- ▶ Soovin osta Laagrisse/Sakku remonti vajava korteri, et mõnus kodu luua. Sobivad 2–4-toalised korterid. Kui teil on pakkuda, võtke julgelt ühendust: 5349 1403, Mart.
- ▶ Ostan retroesemeid ja kolimisjääke: nostalgilisi nõusid, serviise, keraamikat, pokaale, nahast karpe, seinapilte, kujusid, merevaigust ehteid, kellasid, prosse, sõlgi jne. Tulen ise kohale! 5356 0761, Liina.
- ▶ Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Telefon 5345 1955, e-mail autosober@gmail.com. Kuulutus ei aegu.
- ▶ Kivikorstnate ehitamine, pottsepatööd, 518 8889.
- ▶ Kutselise korstnapühkija teenused, pottsepatööd. Tel 51 980 980, tulituli.ee.
- ▶ Katustetööd eterniidi ja profiiplekkidega. Puitfassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine. Info@miltongrupp.ee, 5352 9476.
- ▶ LEHMA KÕDUSÕNNIK 30L/kott. KUIV KÜTTEPUU võrkkotis 25/30/40/50 cm. Briketid. Tammaru Farm, 523 8852, www.tg.ee.
- ▶ Abi ehitusloa ja kasutusloa ajamisel. Hoonete projekteerimine ja seadustamine. Tel 5656 2894, majapaberid@gmail.com.
- ▶ Ostan kasutuseta jäänud sõiduauto, maasturi või kaubiku, võib olla remonti vajav, pakkuda võib kõike. Kohapeal kiire tehing ja vormistamine ning arvelt maha võtmine. Tel 5365 4085, skampus@online.ee.
- ▶ Küttesüsteemi läbipesu, kuttesober@gmail.com, tel 5665 6259.
- ▶ Viljapuude hooldusloik, hekkide pügamine, ohtlike puude hooldus ja raie kutsetunnistusega arboristilt. Tel 5699 9884, laur@puujuuksur.ee.
- ▶ Katuste ja fassaadide pesemine ja värvimine, 501 0834.
- ▶ Teostame ÕUNAPUUDE, HEKKIDE ja PÕÕSASTE hooldusloikust. Lisaks ka LEHEKORISTUSTEENUST (äraveoga) ja ILUPEENARDE hooldust (sh ühekordset ja regulaarset). Helista ja küsi lisa 5397 7347.
- ▶ Üldehitus ja remont. Maalri- ja puusepatööd. Puitfassaadide taastamine ja värvimine, aedade ja terrasside ehitus ja värvimine. Tel 5193 7450.
- ▶ Õhksoojuspumpade pesu. Tel 5366 9898.
- ▶ Kutsetunnistusega korstnapühkija, 4. tase. Töötan kiirustamata, töö puhas ja korralik. Tel 5689 0125, e-post: kuldnoop@gmail.com.
- ▶ Katuste kõrgsurvepesu ja värvimine (plekk, kivi, eterniit). Tänavakivide puhastus. Tel 5624 1509, Andres.

TEE OMA PIDU TÄIUSLIKUKS!

MAITSED JA LÕOGASTUS

Kümblustünnide ja sauna rent

- Mugav transport ja paigaldus
- Naudi spa-elanust oma koduhoovis

Renditynn.ee ☎ 5555 6262

Purje tee koduköök

Maitset, mis loovad elamusi

- Sushi vaagnad
- Peolauad ja suupisted
- Eritellimused igaks sündmuseks
- Sünnipäevad, peod, üritused

Purje tee koduköök OÜ

www.purjete.ee

☎ 5555 6262

EKNK Saku Koguduse Jumalateenistused
toimuvad igal pühapäeval

Kell 11.00, Nurme 3a

Samal ajal toimub lastele pühapäevakool.

Tere tulemast!

www.eknksaku.ee

AEG KOHTUDA

SAKU NELIPÜHI KIRIK

EESTI KRISTLIK
NELIPÜHI KIRIK

ESTER KUNTU   DEREK LEHESTE   KRISTO VIIDING   JAN UUSPÖLD   KITY LIIS KALLAS   JAANIKA ARUM

UUS KODUMAINE PÕNEVIK

MIDAGI TÕELIST

REGISSEER: EVAR ANVELT   STENNAAR: MARTIN ALGIUS   OPERAATOR: MIHKEL SOE, ESC   SAATJAD: KAIA TUNGAL
 HELLOOJA: MAARJA NUUT   ROBERT NIKOLAJEV   EVAR ANVELT   MONTAŽIJA: PATRICK ANTONJUK   HELIANDIJA: MATIS REI
 PRODUKTSEER: ANDREAS KASK   ESKO RIPS   KAASPRODUKTSEERID: TANEL TÄTTER   VEIKO ESKEN   LUKAS TRIMONIS

N 9.04   KIISA VABA AJAKESKUSES   19:00
 Kurtna tee 8

6€ / 5€ sakuvallakalender.ee

NAFTA   APOLLO   Postimees   Venekeelne meedia   Venekeelne meedia   Eesti Rahvavalitsuse Kaitsejõud   INSCRIPT   LOCKDOWN

2026

SAKUVALLA KULTUURIKESKUS

P 12. aprillil kl 11
 Teaduse 1, Saku

Kontsert | lauluvõistlus

LAS LAPS LAULAB

Lauljaid saadab Tõnis Tüüri **BÄND**
 Päeva juhib
 Merli Hirbaum

registreerimine kuni 01.04.26 sakuke.ee

N 16.04
 10:00 - 16:00
 Saku Vall
 Kultuurikeskus
 Teaduse 1

3D Praktiline koolitus
**MODELLEERIMINE,
 PRINTIMINE**

Koolitus annab oskuse kursuse lõpetanud iseseisvalt modelleerida, suudab luua ja toota näiteks kodustes tingimustes katki läinud tolmumeija käepideme, kadumaläinud televiisori puldi patarei hoidiku, lillevaasi, või teha kööginõude komplekti.

Juhendaja Silja Aasmäe
 Osalustasu 50€
 Registreeri: sakuvallakalender.ee

SAKUVALLA KULTUURIKESKUS

L 25.04
SAKU
 Traani tee 1
 ööel

L 09.05
KIISA
 Kurtna tee 8
 ööel

kell 11-14

**KEVAD-
 KIRBUKAS**

NB! vihmaga jääb ära

Müüjate registreerimine: sakuvallakalender.ee

SAKUVALLA KULTUURIKESKUS

Sünnid

HUGO KERMES
ARON RAO TAMMIK
EVA LIFLÄNDER

RISANNA PEETSON
ELS HIRMO
RAJU MÄND

Palju õnne!

ENDEL KARNER 99
ILME VILLO 98
LINDA LADOGA 98
NINA SHILYAEVA 95
LYDIA TAMMIK 94
LINDA LEIVAK 91
ELVI UUSNA 90
GEA RASKA 90
ELGI KANGMA 90
REGINA ROSING 89
TIINA TURP 89
ANU LÖNS 88
AIME JÄRVA 88
HILJA KAUNA 88
VELLO KULMAR 88
AIN AINSAAR 88
UUDO JÄRVAN 87
GALINA TEREPIG 86
VIRVE MIHKELSON 86
JOHANNES PETRAUTS 86
NIINA MAALA 85
TAMARA JUURUP 85

MADIS TÄNAVSUU 85
JUHAN-KARL LIIVET 84
ANTS JAANUS 84
TOIVO SELISTEMÄGI 83
JÜRGEN LAMP 82
ISMAEL GARCIA MENACHO 82
AIN-JUHANI JÜRIS 82
JAKO ABE 81
ALEKSANDER TAMMIST 81
UNO KALEV 81
ELVE VIITAMEES 80
OLGA KAVETSKAJA 80
RIINA LAUGEN 80
HELGI LAITAMM 80
SILVIA TRUMAN 75
AIME SILLO 75
LJUDMILLA OSSUL 75
UDO HEIN 75
REIN ANTON 75
TARMO RÄMMELD 75
JAAK LIIVIK 75

1Partner

Müüte kinnisvara?
Meie aitame.

1
PARTNER.EE

Katrin Ots
518 2318

Alar Voogla
5345 9884

SÕIDUAUTOD - PAKIAUTOD

SAKU AUTOKESKUS

Valmistu suveks aegsasti!

Ostes suverehvid meilt,
paigaldus TASUTA.

Pakkumine kehtib
TÄHTAJATULT

tel: 686 5258
mob: 501 2075
info@sakuautokeskus.ee
Üksnurme tee 8, 75501 Saku vald

- Hooldus
- Remont
- Varuosad
- Rehvitööd
- Sillastend
- Diagnostika
- Kliimaseadmete täitmine

salon9

ILUSALONG on avatud

Naiste juuksur al. 35€
Meeste juukselõikus al. 20€
Klassikaline näohooldus 50€
Massaaž 45€
Pediküür al. 35€

Salon9 pakub lisaks veel mitmeid iluteenuseid, millega saab tutvuda meie kodulehel.

**HOOLITSUSED, MILLESSE ON
LIHTNE ARMUDA**

+372 523 3301   www.salon9.ee

TALLINNA MNT 1
SAKU

Ajaleht

aastast 1994
Ilmub kord kuus
Järgmine leht ilmub 23.04

Väljaandja:

Saku Vallavalitsus
Toimetaja:
Merilin Piirsalu

Aadress:

Juubelitamme tee 15, Saku
Telefon:
671 2425 • 5346 4224

Reklaam, kuulutused, kaastööd:

tel 671 2425, e-post ss@sakuvald.ee
Levik:
tasuta Saku valla igasse postkasti

Tellimine mujale toimetusest

tel 671 2425
e-post ss@sakuvald.ee
Trükk: Joon